

BOSNA I HERCEGOVINA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

SUD BOSNE I HERCEGOVINE
СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Predmet br: S1 1 K 031299 22 Kžk

Dana: 29.12.2022. godine

Apelaciono vijeće u sastavu: sudija Staniša Gluhajić, predsjednik vijeća
sudija Redžib Begić, član
sudija Hilmo Vučinić, član

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
protiv
BRATISLAVA BILBIJE I ĐURE ADAMOVIĆA

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Ćazim Hasanspahić

Branilac optuženog Bratislava Bilbije:

Advokat Savan Zec

Branilac optuženog Đure Adamovića:

Advokat Radovan Stanić

SADRŽAJ

IZREKA PRESUDE	3
OBRAZLOŽENJE	6
I. OPTUŽENJE I TOK POSTUPKA.....	6
II. DOKAZNI POSTUPAK.....	7
A. DOKAZI TUŽILAŠTVA I ODBRANE	8
1. Izvedeni dokazi	8
B. PROCESNE ODLUKE	9
(a) Protok roka od 30 dana.....	10
(b) Dokazni prijedlozi stranaka i branilaca	10
III. ZAVRŠNE RIJEČI	16
A. ZAVRŠNA RIJEČ TUŽILAŠTVA.....	16
B. ZAVRŠNA RIJEČ ODBRANE OPTUŽENOG BRATISLAVA BILBIJE.....	18
C. ZAVRŠNA RIJEČ ODBRANE OPTUŽENOG ĐURE ADAMOVIĆA.....	19
IV. RELEVANTNO MATERIJALNO PRAVO	21
V. ARGUMENTACIJA SUDA.....	23
A. STANDARDI DOKAZIVANJA.....	23
B. ČINJENIČNO STANJE.....	27
1. Zaključak	36
VI. ODLUKA O TROŠKOVIMA	37
VII. ODLUKA O IMOVINSKOPRAVNOM ZAHTJEVU.....	37

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja sastavljenom od sudija Staniše Gluhajića, kao predsjednika vijeća, te Redžiba Begića i Hilma Vučinića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne savjetnice Neire Tatlić, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Bratislava Bilbije i Đure Adamovića, zbog krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), f), i) i k) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, sve u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 29. istog Zakona, odlučujući po optužnici Tužilaštva Bosne i Hercegovine, broj T20 0 KTRZ 0001268 11 od 31.12.2018. godine, koja je potvrđena 14.01.2019. godine, nakon održanog javnog pretresa u prisustvu tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine, Ćazima Hasanspahića, optuženog Bratislava Bilbije i njegovog branioca advokata Savana Zeca, te optuženog Đure Adamovića i njegovog branioca advokata Radovana Stanića, donio je i javno objavio, dana 29.12.2022. godine, sljedeću

PRESUDU

OPTUŽENI:

1. **BRATISLAV BILBIJA**, zvan i „Bajica“ i „Bajan“, sin Ilinke Bilbija, rođen 15.11.1963. godine u Ljeskarama, opština Prijedor, nastanjen u ..., JMB: ..., po nacionalnosti ..., državljanin ..., po zanimanju mašinbravar sa završenom SSS, zaposlen u „ArcelorMittal“ Prijedor, razveden, otac dvoje maloljetne djece, služio JNA 1982/1983. u Mariboru, odlikovan ordenom Miloša Obilića, lošeg imovnog stanja, neosuđivan

i

2. **ĐURO ADAMOVIĆ**, sin Novaka i Milke, djevojački Pavić, rođen 22.01.1951. godine u Ljeskarama, opština Prijedor, ... JMB: ..., po nacionalnosti ..., državljanin ..., po zanimanju VK radnik, penzioner, otac dvoje punoljetne djece, služio JNA 1971/1972. godine u Titogradu i Prištini, ima čin vodnika, lošeg imovnog stanja, neosuđivan,

Na osnovu odredbe iz člana 284. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Bosne i

Hercegovine,

I

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

Da su:

u periodu od 30.04.1992. godine do kraja avgusta 1992. godine, u okviru širokog i sistematskog napada vojske, policijskih i paravojnih jedinica Srpske Republike Bosne i Hercegovine, kasnije Republike Srpske, na civilno nesrpsko stanovništvo općine Prijedor, znajući za takav napad, Bratislav Bilbija zv. „Bajica“ u svojstvu potporučnika, a Đuro Adamović u činu vodnika Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine (kasnije Vojske Republike Srpske), učestvovali, pomagali i poticali u progonu civilnog nesrpskog stanovništva na području naselja Brdo, Hambarine, Rakovčani, te Ljeskare i zaseoka Bukvik i okolnih mjesta u općini Prijedor, na vjerskoj, nacionalnoj i etničkoj osnovi, pri čemu je vršen napad na civilno nesrpsko stanovništvo na području Ljeskara i zaseoka Bukvik i okolnih mjesta i to drugim nečovječnim djelima slične prirode, preduzetim u namjeri nanošenja velike patnje, ozbiljnih fizičkih i psihičkih povreda i narušavanja zdravlja, tako što su:

sredinom mjeseca avgusta 1992. godine, Bratislav Bilbija zv. „Bajica“ i Đuro Adamović, zajedno sa NN vojnikom vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine, kasnije Republike Srpske zvani „Brada“, „Rambo ili „Žučo“ u grupi naoružanih vojnika vojske Republike Srpske, po prethodnom dogovoru u ranim jutranjim satima došli u naslje Ljeskare, zaseok Bukvik, općina Prijedor, pred kuću Smaila Kadirića i baraku Sabita Hadžića, gdje su se sklonili civili, žene i djeca iz naselja Ljeskare, te iz istih izveli civile Smajila Kadirića, Neziru Kadirić, maloljetnog F. K., Emsuda Kadirića, Mirsada Kadirića, Mirzetu Kadirić, Habibu Kadirić, Draginju Lovrić, maloljetnog Senadina Muhića, Fatimu Muhić, Emsuda Avdića, Čamila Ališkovića, zaštićenog svjedoka „A“ koji je tada bio maloljetan, Fatimu Ališković i zaštićenog svjedoka C, da bi potom žene i djecu protivpravno lišili slobode i zaključali u podrum kuće Smajila Kadirića, osim Fatime Ališković koju su ostavili sa muškarcima, a muškarce Smajila Kadirića, Emsuda Kadirića, Mirsada Kadirića, zaštićenog svjedoka „A“, zaštićenog svjedoka C, Emsuda Avdića i Fatimu Ališković postrojili u vrstu, da bi odmah

zatim Đuro Adamović prišao civilu Smajilu Kadiriću sinu Sulje rođen 05.01.1932. godine u Rizvanovićima, općina Prijedor, te ga udario čizmom u nogu, u predjelu cjevanice, a zatim zatvorenim šakom po glavi i tijelu, nakon čega ga je nastavio tući kundakom puške po svim dijelovima tijela i kada je Smajil Kadirić izgubio svijest i pao na tlo Đuro Adamović ga je s ostalim vojnicima nastavio udarati nogama po raznim dijelovima tijela, nakon čega je prišao maloljetnom zaštićenom svjedoku „A“ i zatvorenim šakom ga udario u predjelu čela, nakon čega je zaštićeni svjedok „A“ pao na tlo, te ga nekoliko puta udario nogom po tijelu i rekao mu „Vidi kako Srbin tuče“, da bi Bratislav Bilbija zv. „Bajica, se obratio Emsudu Kadiriću sinu Smaila, rođen 20.05.1962. godine u Rizvanovićima, općina Prijedor i pitao ga gdje kriju oružje, na što mu je Emsud Kadirić odgovorio da ga barem on poznaje i da li se sjeća kad ga je hranio tokom školskih dana, nakon čega je Bratislav Bilbija počeo udarati Emsuda Kadirića zatvorenim šakom po glavi i tijelu,

dakle, u okviru širokog i sistematskog napada usmjerenog na civilno nesrpsko stanovništvo sa diskriminatorskom namjerom, znajući za taj napad i svjesni da njihove radnje predstavljaju dio tog napada, u cilju progona cjelokupnog nesrpskog stanovništva na nacionalnoj i vjerskoj osnovi izvršili progon i to drugim nečovječnim djelima slične prirode, učinjenim u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede,

čime bi optuženi Bratislav Bilbija i Đuro Adamović počinili krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkom k) Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. i u vezi sa članom 29. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine.

II

Na osnovu člana 189. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine optuženi Bratislav Bilbija i Đuro Adamović se oslobađaju dužnosti nadoknade troškova krivičnog postupka, te isti padaju na teret budžetskih sredstava.

III

Na osnovu člana 198. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine oštećeni se sa eventualnim imovinsko-pravnim zahtjevom upućuju na parnicu.

OBRAZLOŽENJE

I. OPTUŽENJE I TOK POSTUPKA

1. Optužnicom Tužilaštva Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Tužilaštvo), broj T20 0 KTRZ 0001268 11 od 31.12.2018. godine, koja je potvrđena 14.01.2019. godine, optuženim Ranku Babiću, Bratislavu Bilbiji i Đuri Adamoviću, stavljeno je na teret počinjenje krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), f), i) i k), sve u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 29. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: KZ BiH).

2. Prvostepenom presudom Suda Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Sud BiH), broj S1 1 K 031299 19 Kri od 16.11.2021. godine, optuženi Bratislav Bilbija i Đuro Adamović, oglašeni su krivim da su počinili krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (u daljem tekstu: KZ SFRJ), a optuženi Đuro Adamović i u vezi sa članom 22. istog Zakona, te su na osnovu istih zakonskih odredbi i uz primjenu odredaba članova 33., 38., 41. i 42. KZ SFRJ osuđeni, i to: optuženi Bratislav Bilbija, na kaznu zatvora u trajanju od 2 (dvije) godine, a optuženi Đuro Adamović, na kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine.

3. Na osnovu člana 188. stav 4. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ZKP BiH), optuženi su ovom presudom oslobođeni dužnosti naknade troškova krivičnog postupka.

4. Na osnovu odredbe člana 198. stav 2. ZKP BiH, oštećeni su sa eventualnim imovinskopравnim zahtjevima upućeni na parnicu.

5. Istom presudom, optuženi Ranko Babić, Bratislav Bilbija i Đuro Adamović, na osnovu odredbe člana 284. tačka c) ZKP BiH, oslobođeni su od optužbe da su počinili, i to:

- optuženi Ranko Babić krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), f), i) i k) KZ BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. i u vezi sa članom 29. KZ BiH,

- optuženi Bratislav Bilbija i Đuro Adamović, krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz

člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), f) i i) KZ BiH, a sve u vezi sa članom 180. stav 1. i u vezi sa članom 29. KZ BiH.

6. Optuženi Ranko Babić, u skladu sa odredbom člana 189. stav 1. ZKP BiH, oslobođen je dužnosti naknade troškova, tako da isti padaju na teret budžetskih sredstava.

7. Optuženi Bratislav Bilbija i Đuro Adamović, u oslobađajućem dijelu izreke presude, oslobođeni su dužnosti naknade troškova, u skladu sa odredbom člana 189. stav 1. ZKP BiH, tako da isti padaju na teret budžetskih sredstava.

8. Na osnovu odredbe člana 198. stav 3. ZKP BiH, u oslobađajućem dijelu izreke presude, oštećeni su sa eventualnim imovinskoopravnim zahtjevima upućeni na parnicu.

9. Vijeće Apelacionog odjeljenja Suda BiH (u daljem tekstu: Apelaciono vijeće) je presudom, broj S1 1 K 031299 22 Krž od 31.05.2022. godine, uvažilo žalbe branilaca optuženih Bratislava Bilbije i Đure Adamovića, te je presudu Suda BiH, broj S1 1 K 031299 19 Kri od 16.11.2021. godine, u osuđujućem dijelu, ukinulo i odredilo održavanje pretresa pred Apelacionim vijećem. Istom presudom je odbijena kao neosnovana žalba Tužilaštva BiH, te je presuda Suda BiH, broj S1 1 K 031299 19 Kri od 16.11.2021. godine, u oslobađajućem dijelu, potvrđena.

II. DOKAZNI POSTUPAK

10. Apelaciono vijeće želi naglasiti da pretres pred Apelacionim vijećem predstavlja skraćenu procesnu formu koja je ograničena samo na dio pobijane presude koji se osporava žalbom, odnosno na dio prvostepenog postupka za koji su ukidajućom odlukom utvrđeni pravni i činjenični nedostaci. S tim u vezi, Apelaciono vijeće je vodilo računa da drugostepeni postupak nikako ne smije predstavljati prosto ponavljanje prvostepenog postupka u cjelini, nego racionalnu zakonsku mjeru ograničenog karaktera čiji je cilj da se otklanjanjem pravnih nedostataka iz prvostepene presude donese nova pravilna i zakonita sudska odluka, te da se uspostavi optimalna, višestruko prihvatljiva ravnoteža između neophodne efikasnosti krivičnog postupka i obavezne zaštite ljudskih prava i osnovnih sloboda.

A. DOKAZI TUŽILAŠTVA I ODBRANE

1. Izvedeni dokazi

11. S obzirom da je pretres pred Apelacionim vijećem kraća faza krivičnog postupka od glavnog pretresa, na njemu se otklanjaju bitne povrede odredaba krivičnog postupka, izvode novi dokazi ili ponavljaju ranije izvedeni dokazi. Ranije izvedeni dokazi mogu se izvesti neposredno pred Apelacionim vijećem ili pročitati odnosno reprodukovati njihov sadržaj izveden na glavnom pretresu tokom prvostepenog postupka. Neposredno izvođenje ovih dokaza je obavezno samo kada svjedoci i vještaci nisu bili unakrsno ispitani, a to je strankama, odnosno braniocu, bilo onemogućeno u prvostepenom postupku.

12. Slijedom navedenog, u pravilu ukidajućom odlukom određen je obim pretresa pred Apelacionim vijećem i on se izuzetno može proširiti ukoliko na samom pretresu pred Apelacionim vijećem dođe do novih prijedloga stranaka. U svakom slučaju sud odlučuje o navedenim prijedlozima stranaka shodno primjenjujući odredbe koje važe za glavni pretres, a zakonsko je ovlaštenje suda da procijeni da li je potrebno dodatno izvesti još neke dokaze ukoliko se ukaže potreba za njima na samom pretresu pred Apelacionim vijećem.

13. U skladu sa članom 317. ZKP BiH, dana 06.10.2022. godine, otvoren je pretres pred Apelacionim vijećem, te su neposredno pred Apelacionim vijećem svjedočili: svjedok „A“¹ i Nail Crljenković.

14. Primjenom odredbe člana 317. stav 2. ZKP BiH, prihvaćeni su kao dokazi Tužilaštva sljedeći subjektivni dokazi, izvedeni u prvostepenom postupku: Sanita Ramić, S. B. i S. Č.², Fikret Kadirić, Smajo Kadirić, Zekija Borovac, Ivo Pavić, Zvonko Pavić, Nail Poljak, svjedok „C“, svjedok „E“, Hasan Đuldanić, Enes Poljak, te svjedok Nail Đuldanić.

15. U paragrafu 45. drugostepene presude od 31.05.2022. godine, utvrđeno je da se plodom otrovne voćke u konkretnom slučaju mogu smatrati i ispitivanja svjedoka na glavnom pretresu kada su korišteni nezakoniti zapisnici iz istrage, čime su svjedoci kontaminirani sa njihovim sadržajem kao sa pravno nevaljanim dokazima. Stoga su

¹ Apelaciono vijeće je prihvatilo i održalo na snazi sve mjere zaštite određene svjedocima u toku istrage i prvostepenog postupka u ovom predmetu.

² Svjedoci su prije svjedočenja u prvostepenom postupku podnijeli zahtjeve da se njihovo ime ne objavljuje u medijima i u presudi.

neposredno pred ovim Vijećem saslušani svjedoci „A“ i Nail Crljenković, kako bi se otklonila utvrđena bitna povreda odredaba krivičnog postupka, dok svjedočenja sa glavnog pretresa svjedoka: Muharema Borovca, Bajre Kadirića, Senadina Čauševića i Fatime Ališković, nisu prihvaćena jer su kontaminirana nezakonitim zapisnicima iz istrage, a Apelaciono vijeće ih nije pozvalo da svjedoče u ovom postupku, s obzirom da njihovi iskazi ne bi doprinijeli pravilnom i potpunom utvrđenju činjeničnog stanja.

16. Subjektivne dokaze odbrana, izvedene u prvostepenom postupku, Apelaciono vijeće je također prihvatilo, i to kao dokazi odbrane Ranka Babića prihvaćeni su: svjedok Miodrag Glušac, optuženi Ranko Babić u svojstvu svjedoka, te vještak Mladen Marinković. Kao svjedoci odbrane optuženog Bratislava Bilbije, prihvaćeni su iskazi svjedoka: Ramiza Škulja, Rešada Belko, Rade Krnete, Slavka Tomića i Drine Iveljić i optuženog Bratislava Bilbije u svojstvu svjedoka. Također su prihvaćeni i svjedoci odbrane optuženog Đure Adamovića, i to: Radovan Grbić, Vojislav Gligić i optuženi Đuro Adamović u svojstvu svjedoka.

17. Apelaciono vijeće je također prihvatilo i sve materijalne dokaze, za koje nije utvrđeno da su pribavljeni na nezakonit način, a koji su izvedeni u prvostepenom postupku, kako dokaze Tužilaštva, tako i dokaze odbrana Ranka Babića, Bratislava Bilbije i Đure Adamovića, te je izvršilo uvid u iste. Svi materijalni dokazi će biti navedeni u Aneksu ove presude i predstavljaju njen sastavni dio.

18. Pored navedenog, tokom pretresa pred Apelacionim vijećem, dana 10.11.2022. godine, prihvaćen je dokaz odbrane prvooptuženog Bratislava Bilbije, Izjava građanina Ćamila Ališkovića, broj 13-1/01-134/94 od 24.06.1994. godine R BiH, MUP, CJB Banja Luka, Stanica javne bezbjednosti, sa popratnim aktima koji ukazuju na autentičnost izjave (OA-1). Dana 08.12.2022. godine, Apelaciono vijeće je prihvatilo i dokaz Tužilaštva (TA-1), odnosno Izjavu Adema Borovca, broj 02-096 od 21.04.1994. godine, data CJB, MUP R. BiH.

B. PROCESNE ODLUKE

19. Apelaciono vijeće je tokom pretresa donijelo određeni broj procesnih odluka o kojima će biti više riječi u nastavku teksta, s obzirom da je Sud na pretresu dao samo kratke razloge za donošenje istih.

(a) Protek roka od 30 dana

Dana 10.11.2022. godine, Apelaciono vijeće je donijelo odluku da pretres počinje iznova, s obzirom da je od prethodnog pretresa, koji je održan dana 06.10.2022. godine, protekao zakonski rok od 30 dana. Iako za izvođenje dokaza na (glavnom) pretresu važi načelo neposrednosti, te s obzirom na činjenicu da mora postojati kontinuitet pretresa, stranke i branioци su se, na zahtjev Suda, izjasnili da ne treba ponovno čitati optužnicu, te da se ne protive da Sud prihvati sve dokaze koji su izvedeni na ranijem, odloženom, pretresu. Shodno tome, Apelaciono vijeće je na osnovu odredbe člana 251. stav 2. ZKP BiH, odlučilo da pretres počinje iznova, da se predmetna optužnica neće ponovno čitati, kao i da se dokazi izvedeni na prethodnom pretresu preuzimaju, odnosno prihvataju u sudski spis bez njihovog neposrednog izvođenja na ponovljenom pretresu, te da će biti cijenjeni pojedinačno i u međusobnoj povezanosti sa drugim izvedenim dokazima, a sve u cilju presuđenja u razumnom roku.

(b) Dokazni prijedlozi stranaka i branilaca

20. Analognom primjenom odredbe člana 233a ZKP BiH održano je pretpretresno ročište, dana 08.09.2022. godine, kako bi se razmotrila pitanja koja su relevantna za glavni pretres, odnosno pretres pred Apelacionim vijećem.

21. Prije održavanja navedenog ročišta, Sud je dopisom zatražio od stranaka i branilaca da se izjasne koje dokaze planiraju izvesti u ponovljenom postupku, pa su se u tom smislu samo izjasnili branioци optuženih Bratislava Bilbije i Đure Adamovića.

22. Branilac optuženog Bratislava Bilbije, advokat Savan Zec je u svom izjašnjenju naveo da nije potrebno izvoditi dokaze odbrane optuženog Bratislava Bilbije koji su već izvedeni na ranijem glavnom pretresu. U pogledu novih dokaza, odbrana je predložila da se na pretresu sasluša svjedok Mladen Pavić, na okolnost da je bilo više osoba u selu Ljeskare sa sličnim nadimkom „Bajo“, „Baja“ ili „Bajan“. U pogledu eventualnog izvođenja novih materijalnih dokaza, kao i eventualnog izvođenja dokaza čitanjem zapisnika o saslušanju svjedoka koji su nedostupni Sudu odbrana Bratislava Bilbije je istakla da će se izjasniti nakon izvođenja dokaza optužbe na pretresu. Također, odbrana je iskazala

saglasnost sa ponovnim saslušanjem na pretresu svjedoka optužbe koji su na nezakonit način ispitani na ranijem glavnom pretresu korištenjem nezakonitih zapisnika o ispitivanju svjedoka u istrazi, kako to proizlazi iz presude Suda BiH, broj S1 1 K 031299 22 Krž od 31.05.2022. godine.

23. Kada je u pitanju izjašnjenje branioca optuženog Đure Adamovića, advokata Radovana M. Stanića, u istom se navodi da se u ponovnom postupku saslušaju svjedoci Tužilaštva: svjedoci: „A“, „C“ i Fikret Kadirić, na okolnosti vezane za identitet Đure Adamovića, kao izvršioca radnji opisanih u izreci osuđujućeg dijela prvostepene presude. Pored toga, branilac u podnesku predlaže da se izjave svjedoka odbrane i optuženog Đure Adamovića samo reprodukuju sa video tonskog zapisnika, i to: Vojislava Gligića, Radovana Grbića i optuženog Đure Adamovića.

24. Tužilaštvo BiH se tim povodom izjasnilo na pretpretresnom ročištu, predlažući da se uklone bitne povrede odredaba krivičnog postupka i da se izvedu svi zakoniti dokazi, da se pozovu sporni svjedoci, a ostalo da se presluša, te da nema novih dokaznih prijedloga. Također je predložilo da se iskazi svjedoka mogu reprodukovati, s tim da se izuzmu dijelovi koji su korišteni iz zapisnika koji su izdvojeni iz sudskog spisa kao nezakoniti dokazi. Tužilaštvo je, pored toga, prigovorilo na novi dokaz odbrane Bratislava Bilbije, pozivajući se na odredbu člana 295. stav 4. ZKP BiH, iz razloga što taj svjedok nije ranije predložen, a nedostaje obrazloženje odbrane u tom pogledu. Stoga je predložilo da se navedeni dokaz odbrane odbije kao neosnovan.

25. Na navedeni prigovor Tužilaštva, branilac prvooptuženog Bilbije je istakao da ovo nije žalbeni postupak, te da počinje novi pretres, pri tom ostajući kod svog prijedloga. Branilac je također istakao da ne zna na koji način je tehnički moguće reprodukovati iskaze svjedoke kod kojih su korišteni nezakoniti dokazi prilikom njihovog ispitivanja na glavnom pretresu.

26. Vijeće napominje da se prilikom donošenja odluke o izvođenju dokaza rukovodilo prirodom postupka pred Apelacionim vijećem, o čemu su stranke i branioci bili upozoreni i u dopisu Suda kojim su tražena izjašnjenja. Međutim, ovo Vijeće niti u jednom momentu nije dopustilo da načela efikasnosti i ekonomičnosti postupka, kao i priroda ovog postupka, naruše osnovno pravo jednakosti stranaka u ovom postupku, optuženih (i njihove odbrane) i tužioca. Slijedom navedenog je Vijeće vodilo računa o razlozima ukidanja prvostepene presude u skladu sa pravom optuženih da iznesu svoju odbranu, kao i u skladu sa

obavezom tužioca sa aspekta tereta dokazivanja.

27. Primjenjujući odredbu člana 317. stav 2. ZKP BiH, Apelaciono vijeće je povodom navedenih dokaznih prijedloga donijelo odluku da se pozovu svjedok „A“ i svjedok Nail Crljenković, te da se saslušaju neposredno pred Apelacionim vijećem.

28. Cijeneći istaknuti prijedlog odbrane za izvođenje novog dokaza, saslušanjem svjedoka Mladena Pavića, Apelaciono vijeće isti nalazi neosnovanim. Naime, predloženi svjedok s obzirom na okolnosti na koje bi svjedočio, vezano za identitet odnosno nadimak optuženog, prema ocjeni ovog Vijeća nije dokaz koji i pored dužne pažnje i opreza nije mogao biti od strane odbrane predstavljen na glavnom pretresu tokom prvostepenog postupka, a čije svjedočenje po ocjeni ovog Vijeća svakako ne bi dovelo do drugačije ocjene istih okolnosti na koje je već svjedočio dovoljan broj svjedoka u toku prvostepenog postupka. Dakle, Vijeće je zaključilo da je primjenom odredbe člana 263. stav 2. ZKP BiH predloženi dokaz odbrane u vidu saslušanja novog svjedoka nepotreban i nesvrshodan, odnosno da je i bez njegovog izvođenja ponuđen dovoljan broj drugih relevantnih dokaza koji bi doveli do istih bitnih činjeničnih zaključaka, te da su u dovoljnoj mjeri razjašnjene okolnosti u odnosu na koje bi svjedočio predloženi svjedok.

29. Dana 08.09.2022. godine doneseno je i posebno rješenje, koje je dostavljeno strankama i braniocima, a kojim se iz spisa predmeta kao nezakoniti izdvajaju sljedeći dokazi:

- Zapisnik o saslušanju svjedoka Fatime Ališković, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-12/3-1-04-2-54/09 od 23.11.2009. godine (T-7);
- Zapisnik o saslušanju svjedoka Ćamila Ališkovića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-12/3-1-04-2-53/09 od 23.11.2009. godine (T-10);
- Zapisnik o saslušanju svjedoka „A“, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-12/3-1-04-2-61/09/1-04-1-325/18 od 08.12.2009. godine (O2-5);
- Zapisnik o saslušanju svjedoka Muharema Borovca, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-04/2-04-2-1262/08 od 18.12.2008. godine (T-1);
- Zapisnik o saslušanju svjedoka Naila Crljenkovića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-12/3-1-04-2-60/09 od 08.12.2009. godine (O2-3);

- Zapisnik o saslušanju svjedoka Fehima Crljenkovića (svjedok „D“), Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-04/2-04-2-17/09 od 25.12.2008. godine (T-8);
- Zapisnik o saslušanju svjedoka Bajre Kadirića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-12/3-04-2-104/08 od 28.11.2008. godine (T-4);
- Zapisnik o saslušanju svjedoka Draginje Lovrić, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-12/3-1-04-2-57/09 02.12.2009. godine (T-9);
- Zapisnik o saslušanju svjedoka Senadina Čauševića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-04/2-04-2-1258/08 od 16.12.2008. godine (O2-6) i navedeni dokazi čuvat će se u posebnom omotu sudskog spisa.

30. Kako je već navedeno, Apelaciono vijeće donijelo je odluku, broj S1 1 K 031299 22 Krž od 31.05.2022. godine, kojom su uvažene žalbe branilaca optuženih Bratislava Bilbije i Đure Adamovića, te je presuda Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 031299 19 Kri od 16.11.2021. godine, u osuđujućem dijelu, ukinuta i određeno je održavanje pretresa pred Apelacionim vijećem. Naime, prvostepena presuda je ukinuta na osnovu člana 297. stav 1. tačka i) ZKP BiH, s obzirom da je ovo Vijeće našlo da je pobijana presuda zasnovana na dokazima na kojima se po odredbama krivičnog procesnog zakona, presuda ne može zasnovati.

31. S obzirom da je način izvođenja dokaza strogo propisan pravilima procesnog krivičnog zakona i povreda ovih pravila kao posljedicu za sobom povlači izdvajanje takvih dokaza iz spisa predmeta kao nezakonitih dokaza, to je Apelaciono vijeće u ovom slučaju primijenilo odredbe člana 10. stav 2. i 3. ZKP BiH.

32. Navedene odredbe između ostalog propisuju da Sud ne može zasnovati svoju odluku na dokazima koji su pribavljeni bitnim povredama procesnog zakona, pa su stoga iz spisa predmeta izdvojeni kao nezakoniti svi naprijed pobrojani dokazi, te će se čuvati u posebnom omotu sudskog spisa i neće biti cijenjeni od strane ovog Vijeća prilikom donošenja odluke u meritumu.

33. Navedenom odlukom je istaknuto da će u daljem toku krivičnog postupka stranke i branioci moći izvoditi samo one dokaze koji su pribavljeni na zakonit način, uz napomenu da nijedan prijedlog nije konačan, niti odbrane, niti Tužilaštva, te da će podlijevati sudskoj kontroli, kako u smislu same zakonitosti, tako i u skladu sa prirodom postupka pred

Apelacionim vijećem, a u okviru načela efikasnosti i ekonomičnosti postupka.

34. Nadalje, na pretresu održanom dana 06.10.2022. godine, Apelaciono vijeće je donijelo odluku da se prihvataju u dokaznu građu iskazi svjedoka: „C“, Fikreta Kadirića i Hasana Đuldanića, kao relevantni dokazi, te da nije potrebno iste pozivati, niti reprodukovati. Dakle, prihvataju se kao da su izvedeni pred ovim Vijećem.

35. Vijeće je također donijelo odluku da iskaze svjedoka: Fatime Ališković, Muharema Borovca, Bajre Kadirića i Senadina Čauševića neće koristiti kao dokaz u ponovljenom postupku jer su kontaminirani nezakonitim dokazima, a stranke i branioci nisu ukazali na njihovu relevantnost. Sve ostale dokaze, svjedoke i materijalne dokaze, Vijeće je prihvatilo kao dokaze u ovom postupku, dakle bez reprodukcije iskaza svjedoka i pojedinačnog izvođenja materijalnih dokaza, a među tim dokazima su i dokazi odbrane Ranka Babića, koji je pravosnažno oslobođen od optužbe.

36. Na pretresu pred Apelacionim vijećem odbrana optuženog Bratislava Bilbije je kao novi dokaz predložila čitanje izjave Ćamila Ališkovića vezano za identitet „Bajice“, s obzirom da je svjedok preminuo, a izjava je data CJB Banja Luka, sa sjedištem u Travniku, 1994. godine.

37. Odbrana optuženog Đure Adamovića je kao novi dokaz predložila da se u spis uloži slika vilice optuženog, zbog opisa svjedoka koji su tvrdili da nema zube, a optuženi ima prirodne zube. Ovaj prijedlog odbrana nije iznosila u prvostepenom postupku, jer isti, kako je navela, tada nije smatrala potrebnim.

38. Nakon što je Sud naložio odbranama da navedene dokaze dostave Tužilaštvu na znanje kako bi se Tužilaštvo moglo izjasniti povodom tih prijedloga, tužilac je na pretresu dana 10.11.2022. godine istakao da se protivi navedenim prijedlozima odbrana, pa je u odnosu na izjavu svjedoka Ćamila Ališkovića naglasio da je dobio samo dio dokumentacije, s obzirom da je dostavljeno od obavještajne službe 7 izjava, a da je tužilac dobio samo jednu, što prema mišljenju tužioca ukazuje na selektivan pristup odbrane. Pri tome je istakao da ova izjava nije uzeta na konkretne okolnosti ovog krivičnog djela, niti je svjedok bio upoznat sa osnovnim pravima, te da se radi o izjavi opšteg karaktera, a što će dovesti do toga da će Tužilaštvo predložiti dokaze replike vezano za navedenu izjavu. Kada je u pitanju prijedlog dokaza drugooptuženog Adamovića, Tužilaštvo se izjasnilo da nije izvršilo uvid u medicinsku dokumentaciju optuženog, te da se protivi izvođenju tog

dokaza, jer nije jasno zašto taj dokaz nije izveden u prvostepenom postupku.

39. Apelaciono vijeće je na osnovu navedenog donijelo odluku da se prihvata dokaz odbrane prvooptuženog Bratislava Bilbije, Izjava građanina Ćamila Ališkovića, broj 13-1/01-134/94 od 24.06.1994. godine RBiH, MUP, CJB Banja Luka, Stanica javne bezbjednosti, sa popratnim aktima koji ukazuju na autentičnost izjave (OA-1), koja iako je informativnog karaktera može biti od značaja za pravilno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja, te da će biti sastavni dio dokazne građe i da će biti cijenjena zajedno sa drugim dokazima u spisu predmeta prilikom donošenja odluke u meritumu, te da nema potrebe da se čita na pretresu, s čim se saglasila odbrana, jer je nesporno da je svjedok preminuo, a izjava nije uzeta u formi zapisnika sa svim poukama za svjedoka koje procesni zakon nalaže, da bi morala biti pročitana u skladu sa odredbom člana 273. stav 2. ZKP BiH. Kada je u pitanju prijedlog drugooptuženog Đure Adamovića da se u dokaznu građu uvede snimak njegove vilice sa popratnim nalazom doktora specijaliste koji potvrđuje da se radi o vilici Đure Adamovića, Apelaciono vijeće je donijelo odluku da isti ne prihvata, s obzirom da odbrana nije navela konkretne i objektivne razloge zašto taj dokaz, ukoliko ga smatra bitnim za presuđenje, nije izvela u prvostepenom postupku, niti je isti dostavila uz žalbu na presudu, te iz razloga što Sud ne posjeduje stručna znanja relevantne struke da bi mogao tumačiti snimak vilice koji odbrana predlaže kao dokaz.

40. Dana 24.11.2022. godine, Tužilaštvo je uputilo dopis Apelacionom vijeću u kojem predlaže kao dodatni dokaz čitanje izjave Adema Borovca, broj 02-096 od 21.04.1994. godine. Branilac optuženog Bratislava Bilbije je, dana 08.12.2022. godine, dostavio izjašnjenje o dodatnom dokazu optužbe, u kojem se protivi izvođenju istog, iz razloga što taj dokaz ne služi pobijanju dokaza koji je odbrana izvela (izjava Ćamila Ališkovića), niti služi pobijanju činjenice koju je odbrana tim dokazom dokazivala (prezime vojnika po nadimku „Bajica“ pred kućom Kadirića u momentu izvršenja krivičnog djela). Na pretresu održanom 08.12.2022. godine, tužilac je istakao da predlaže izjavu Adema Borovca kao dokaz replike, s obzirom da njegova izjava puno sadržajnije opisuje događaj koji je predmet optužbe od izjave Ćamila Ališkovića. Međutim, tužilac je u nastavku svog izlaganja precizirao da se izjava svjedoka Adema Borovca ipak tretira kao dodatni dokaz. Branilac optuženog Bratislava Bilbije je kazao da ostaje kod pismenog izjašnjenja na predloženi dokaz optužbe, te je dodao da je Tužilaštvo u prvostepenom postupku izvelo kao svoj dokaz dvije izjave Adema Borovca, a odbrana još jedan, te da se ni jedna ne odnosi na prezime vojnika pred kućom Kadirića. S tim u vezi, branilac je još istakao da ovaj dodatni dokaz ne ispunjava uslove da bude izveden, da je to moglo učiniti

Tužilaštvo i u ranijem postupku, te da su činjenice već raspravljene drugim dokazima i da ova faza postupka ne služi popunjavanju rupa u izvođenju dokaza Tužilaštva. Branilac optuženog Đure Adamovića se u svemu saglasio sa braniocem prvooptuženog, te je samo dodao da ranije uložene zapisnike o ispitivanju svjedoka Adema Borovca, Apelaciono vijeće nije našlo nezakonitim u žalbenom postupku.

41. Na osnovu svega navedenog, Apelaciono vijeće je shodno odredbama člana 276. ZKP BiH donijelo odluku da se prihvati prijedlog optužbe, te je, kao dokaz TA-1, Izjava Adema Borovca, broj 02-096 od 21.04.1994. godine, data CJB, MUP R. BiH, uvrštena u spis predmeta i biće cijenjena zajedno sa drugim izvedenim dokazima, u cilju pravilnog i potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja. Pri tome je bitno istaći da su se stranke i branioci saglasili da nema potrebe da se navedena izjava čita na pretresu, kao što nije bilo potrebe ni za dokaz OA-1. Na taj način je Apelaciono vijeće zaključilo dokazni postupak, s obzirom da nije bilo dodatnih prijedloga za izvođenje dokaza.

42. Polazeći od izvedenih dokaza, Apelaciono vijeće nalazi da su otklonjeni nedostaci zbog kojih je ukinuta prvostepena presuda na koje su žalbe branilaca osnovano ukazivale, i to na način da je kao dokazni materijal za svoju odluku uzelo kako izvedene dokaze pred prvostepenim sudom, koji su pribavljeni na zakonit način, tako i dokaze izvedene pred Apelacionim vijećem, te cijeneći iste u smislu člana 281. stav 2. ZKP BiH, odlučilo je kao u izreci presude.

III. ZAVRŠNE RIJEČI

A. ZAVRŠNA RIJEČ TUŽILAŠTVA

43. Tužilac je na početku iznošenja završne riječi pročitao osuđujući dio prvostepene presude, koji je ukinut od strane Apelacionog vijeća, presudom od 31.05.2022. godine. Naveo je da su iz spisa predmeta izdvojene izjave svjedoka iz istrage koje su uzete od službenog lica prilikom ispitivanju istih, a koji je imao određene srodničke odnose sa pojedinim svjedocima iz ovog predmeta, te da su stoga u dokaznom postupku ponovo saslušani svjedoci Tužilaštva koji su govorili o kritičnom događaju i na okolnosti koje su navedene u dijelu presude koja je ukinuta presudom Apelacionog vijeća. Tužilaštvo BiH smatra da je u ponovnom postupku činjenično stanje iz osuđujućeg dijela prvostepene presude ostalo u potpunosti jasno i nedvosmisleno, te da iz istog proizilazi jedan jedini zaključak, odnosno da je optužene Đuru Adamovića i Bratislava Bilbiju potrebno

osuditi za krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva.

44. Kada su u pitanju opći elementi krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva, tužilac je posebno naglasio da iz svakog dokaza koji je ponovno izveden i prihvaćen, jasno je da su oštećeni bili civili, ljudi koji su živjeli u svojim domovima, koji su se sklonili u dva objekta, a prema kojima su optuženi nečovječno postupali. U pogledu činjeničnog opisa i radnji optuženih, dakle u pogledu analize ključnih dokaza optužbe, tužilac je u cijelosti ostao kod završne riječi koju je iznio ranije. Tužilac je istakao da se u konkretnom radi o komšijama optuženih, licima koja su od ranije poznavala optužene, da su i sami svjedoci odbrane u prvostepenom postupku izjavili da se u blizini Ljeskara nalazio štab, da su iz tog štaba krenuli optuženi, te da im je bilo jasno šta im je bio zadatak, a to je da prikupljaju civile iz zaseoka Bukvik.

45. U tom pogledu je ukazao na iskaze svjedoka „A“ i „C“ koji govore detaljno o činjenično-pravnim navodima osuđujućeg dijela prvostepene presude i o činjenično-pravnom supstratu sada optužnice. Kako tužilac navodi ovi svjedoci su potvrdili da su prepoznali optužene, opisali su kako su se optuženi obraćali civilima i koje su radnje preduzimali. Stav je Tužilaštva da iz iskaza ovih svjedoka proizilazi da su optuženi van razumne sumnje počinili krivično-pravne radnje koje im se stavljaju na teret i da nema nikakve dileme u pogledu identiteta optuženih. Pri tome je tužilac ponovio da su optuženi komšije oštećenih, da se čak i jedna od žrtava ovog krivičnog djela obraćala optuženom Bilbiji da ga poznaje od ranije, da ga je hranio i da je bar njemu poznato da nemaju oružje. Stoga, tužilac smatra da se i iz ovog dijela iskaza može zaključiti da nema apsolutno nikakvih dilema u pogledu identiteta optuženih, kako optuženog Bratislava Bilbije po nadimku „Bajica“, tako i Đure Adamovića. Ovi svjedoci, prema navodima tužioca, potvrđuju da se i Đuro Adamović obraćao istim, da je prijetio da će vidjeti kako Srbin tuče, da uzima kolac od zaprežnih kola i da se na taj način obračunava sa svojim komšijama. Tužilac smatra da se iz stanja u kojem se nalaze civili zaseoka Bukvik, može zaključiti da se radi o nečovječnom djelu, smišljenim i planskim radnjama učinjenim od strane optuženih, kako bi im se nanijela patnja i da se takvo ponašanje može jedino ocijeniti kao nečovječno. Prema navodima tužioca, svjedoci vrlo detaljno govore o samom događaju, vrlo detaljno opisuju na koji način nastaje panika i na koji način su civili Ljeskara dovedeni u bespomoćnu situaciju, kao i da nije postojao niti jedan razlog i opravdanje za takvo ponašanje optuženih, odnosno da je cilj bio čišćenje tog terena, ali da oružje nije pronađeno u zaseoku Bukvik.

46. Tužilaštvo je u završnoj riječi još istaklo da nakon izvođenja dokaza, nije došlo do promjene činjeničnog stanja u pogledu nečovječnog postupanja od strane optuženih, s obzirom da su svi svjedoci potvrdili da su optuženi došli na lice mjesta i da su se ponašali na navedeni način, čak izricali prijetnje i da su počinili nečovječna djela prema civilima. Slijedom svega navedenog, tužilac smatra da je Tužilaštvo van razumne sumnje dokazalo činjenični supstrat iz ukinutog dijela prvostepene presude na način kako to stoji u obrazloženju iste.

47. Stoga je Tužilaštvo na kraju predložilo da sud optužene oglasi krivim i kazni u skladu sa zakonom, posebno naglašavajući, da su optuženi Bratislav Bilbija i Đuro Adamović postupali prema svojim komšijama na nečovječan način, čak i prema licima koja su im do jučer pomagala i hranila ih, te da se to cijeni kao otežavajuća okolnost. U svemu ostalom Tužilaštvo je u cijelosti ostalo kod završnih riječi datih 14.07.2021. godine.

B. ZAVRŠNA RIJEČ ODBRANE OPTUŽENOG BRATISLAVA BILBIJE

48. Odbrana je prije svega istakla da ostaje u svemu pri završnoj riječi iznesenoj u ranijem prvostepenom postupku, kao i kod svih navoda iznesenih u žalbi.

49. Prije svega, branilac je istakao da svjedoci optužbe koji u istrazi svjedoče da su bili u dvorištu ispred kuće Smajila Kadirića u vrijeme izvršenja krivičnog djela iz optužnice su: Ćamil Ališković, Fatima Ališković, zaštićeni svjedoci "A" i "C", te Fikret Kadirić. S tim u vezi, branilac smatra da je jako bitna činjenica u pogledu svjedočenja ovih pet svjedoka u istrazi da niko od njih prilikom saslušanja u istrazi ne identifikuje vojnika po nadimku "Bajica" koga vide u dvorištu ispred kuće Smajila Kadirića u vrijeme izvršenja krivičnog djela iz optužnice. Povezivanje nadimka sa imenom i prezimenom optuženog Bratislava Bilbije, kada su u pitanju ovi ključni svjedoci optužbe, kako je branilac istakao, se događa tek u sudnici, na glavnom pretresu, dvadeset i sedam godina nakon događaja koji su predmet optužnice.

50. U tom pogledu, branilac je ukazao na iskaz optuženog koji je prilikom svjedočenja potvrdio da su od ovih osoba iz njegovog sela sa sličnim nadimkom u istoj vojnoj akciji učestvovali Drago Grbić zvan "Bajan" i Slobodan Vasiljević zvan "Bajo", a misli da je učestvovao i Milorad Obradović zvan "Bajo", ali za njega nije siguran.

51. Odbrana optuženog smatra, uzimajući u obzir izvedene dokaze optužbe i odbrane,

da očigledno nije van razumne sumnje dokazana bilo kakva odgovornost optuženog Bratislava Bilbije za izvršenje krivičnog djela iz optužnice Tužilaštva BiH, te da nije ni mogla biti dokazana, jer Bratislav Bilbija nije kriv za ono za šta se tereti optužnicom.

C. ZAVRŠNA RIJEČ ODBRANE OPTUŽENOG ĐURE ADAMOVIĆA

52. Isticanje nerazmatranih žalbenih razloga u završnoj riječi branilac smatra da je bitno za odluku suda u ponovljenom postupku, a posebno razlozi iz žalbe koji se odnose na povredu iz člana 297. stav 1. tačka j) ZKP BiH (optužba prekoračena) i zato što je izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili uopšte ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama.

53. Branilac je dalje istakao da nakon provedenog dokaznog postupka u prvostepenom postupku Tužilaštvo nije vršilo izmjenu optužnice na glavnom pretresu u smislu propisa iz člana 275. ZKP BiH, cijeneći da izvedeni dokazi ne ukazuju da se izmijenilo činjenično stanje iznešeno u potvrđenoj optužnici, te nakon završenog dokaznog postupka pred Apelacionim vijećem tužilac je ostao kod neizmijenjene optužnice.

54. Branilac je potom istakao da u obrazloženju drugostepene presude, u paragrafima 52. i 53., je navedeno da je prvostepena presuda donesena protivno zakonu jer su počinjene bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 237. stav 1. tačka i) ZKP BiH, tj. iz razloga što su korišteni nezakonito pribavljeni dokazi, te nije ispitivalo prvostepenu presudu po drugim žalbenim osnovima. S obzirom na odluku Apelacionog vijeća, branilac je naglasio da u cijelosti ostaje kod dijela završne riječi i analize izjava svjedoka navedenih u završnoj riječi koju je dao u prvostepenom postupku, a koji se odnosi na nečovječno postupanje prema Kadirić Smajilu i svjedoku "A", izuzev iz onog dijela koji se odnosi na nezakonito izvedene zapisnike pobrojane u paragrafu 47. drugostepene presude. S obzirom na navedeno, odbrana se bazirala na osporavanje optužbe da je Adamović Đuro bio izvršilac radnji opisanih u dispozitivu optužnice i na to se osvrnula u završnoj riječi, a na povredu identiteta i prekoračenje optužbe ranije je ukazala u žalbi.

55. Razlog za isticanje povrede krivičnog zakona branilac je istakao iz razloga što tužilac nije izvršio bilo kakve činjenične promjene u supstratu optužnice, niti je mijenjao kvalifikaciju krivičnog djela, a u završnoj riječi je predložio da se optuženi osudi za krivično djelo koje je činjenično opisano i kvalifikovano u osuđujućem dijelu prvostepene presude.

56. Branilac je također u završnoj riječi skrenuo pažnju da su u prvostepenoj

presudi primijenjena dva krivična zakona KZ BiH i KZ SFRJ a da je potvrđenom optužnicom krivično djelo bilo kvalifikovano kao Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. KZ BiH.

57. Branilac je zatim konstatovao da nije definisano gdje su granice inkriminisanosti radnji "nečovječnog postupanja" kao obilježja krivičnog djela i po KZ BiH i po odredbama KZ SFRJ. U tom smislu je istakao da bi nečovječno postupanje potpadalo pod ovaj član ono mora dosegnuti minimalni nivo težine, a da je ocjena ovog minimuma po prirodi stvari relativna i da zavisi od svih okolnosti predmeta, kao što su trajanje takvog postupanja, njegove fizičke i duševne posljedice, pol, godine starosti i zdravstveno stanje žrtve.

58. Branilac je ukazao da u konkretnom slučaju nije došlo do ozbiljnog ili teškog povrjeđivanja oštećenog "A", a što proizilazi iz svjedočenja svjedoka "A", Crljenović Naila i Ališković Fatime, jer je to kratko trajalo, povrede nisu bile vidljive, te oštećeni nije bio izložen duži vremenski period fizičkom zlostavljanju.

59. Također tvrdnje Tužilaštva iznesene u završnoj riječi da su oštećeni "komšije" optuženim, branilac je negirao, pa stoga ta činjenica ne može da predstavlja veći stepen odgovornosti. Prvostepeno vijeće je bilo na uviđaju lica mjesta i moglo se uvjeriti da je mjesto događanja (kuće Kadirića) udaljeno 2-3 kilometra od Ljeskara i od kuće optuženog, a kuća svjedoka "A" je u suprotnom smjeru od mjesta događanja udaljena najmanje 2-3 km. Ovo je branilac istakao iz razloga što niko od civila, mještana Bukvika, kao ni civili koji su iz raznih okolnih mjesta nisu bili komšije optuženih, niti je Adamović Đuro nekog poznavao osim Adema Borovca.

60. Prema mišljenju branioca, ocjenom izvedenih dokaza u svojoj međusobnoj vezi jedini zaključak koji se može izvesti je da svjedoci Tužilaštva nisu potvrdili identitet Đure Adamovića kao izvršioca radnji izvršenja krivičnog djela za koje je optužen. Branilac smatra da niti jedan svjedok optužbe koji je bio očevidac događaja opisanog u dispozitivu optužnice nije u to vrijeme poznavao Adamović Đuru, niti su svojim svjedočenjem van razumne sumnje dokazali da je izvršilac tih radnji odnosno saizvršilac kojeg su oni imenovali kao „Đurica“, optuženi Đuro Adamović.

61. Pored toga u završnoj riječi, branilac je ukazao na načelo *in dubio pro reo* koje predstavlja jednu od neposrednih posljedica presumpcije nevinosti, te je zakonom izričito propisano da u sumnji sud mora ići u korist optuženog.

62. Branilac je na kraju predložio da se Đuro Adamović oslobodi optužbe s obzirom da nije dokazano da je van razumne sumnje izvršio krivično djelo koje mu je optužnicom stavljeno na teret.

IV. RELEVANTNO MATERIJALNO PRAVO

63. Optužnicom Tužilaštva BiH, broj T20 0 KTRZ 0001268 11 od 31.12.2018. godine, koja je potvrđena 14.01.2019. godine, optuženim Ranku Babiću, Bratislavu Bilbiji i Đuri Adamoviću, stavljeno je na teret počinjenje krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), f), i) i k), sve u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 29. KZ BiH.

64. Kako je već naprijed navedeno, uvažavajući žalbe branilaca optuženih Bratislava Bilbije i Đure Adamovića prvostepena presuda Suda Bosne i Hercegovine, broj S1 1 K 031299 19 Kri od 16.11.2021. godine, je ukinuta u osuđujućem dijelu i određeno je održavanje pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja Suda Bosne i Hercegovine. Istom presudom Apelacionog vijeća, odbijena je kao neosnovana žalba Tužilaštva Bosne i Hercegovine, te je prvostepena presuda, u oslobađajućem dijelu, potvrđena.

65. S obzirom da su presudom Apelacionog vijeća od 31.05.2022. godine odbijeni žalbeni prigovori Tužilaštva koji su ukazivali da je činjenično stanje iz prvostepene presude pogrešno i nepotpuno utvrđeno, Apelaciono vijeće je našlo da je prvostepeno vijeće pravilno donijelo oslobađajuću presudu s obzirom da dokazi koji su izneseni na glavnom pretresu nisu pružili dovoljno osnova za zaključak da u konkretnom slučaju u radnjama optuženih postoje opšti elementi krivičnog djela Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), f) i i), sve u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 29. KZ BiH, koje djelo se optuženim Bilbiji i Adamoviću stavljalo na teret predmetnom optužnicom broj T20 0 KTRZ 0001268 11 od 31.12.2018. godine.

66. Tužilaštvo u ponovljenom postupku pred Apelacionim vijećem nije uredilo optužnicu u skladu sa navedenom presudom Apelacionog vijeća i sa izvedenim dokazima, tako da je predmetna optužnica ostala na pravnoj snazi u odnosu na krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkom k) (druga nečovječna djela slične prirode), sve u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 29. KZ BiH, jer jedino ta tačka, odnosno krivično djelo, nije pravosnažno presuđena.

67. U tom pogledu, Apelaciono vijeće je razmatralo optužnicu za krivično djelo Zločini

protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkom k) KZ BiH, koja odredba glasi:

Ko, kao dio širokog ili sistematičnog napada usmjerenog bilo protiv kojeg civilnog stanovništva, znajući za takav napad, učini koje od ovih djela:

k) druga nečovječna djela slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja,

kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

68. U skladu sa zakonskom definicijom, proizilaze sljedeći opšti elementi predmetnog krivičnog djela, a koje je bilo potrebno dokazati:

- Postojanje širokog i sistematičnog napada;
- Usmjerenost takvog napada prema civilnom stanovništvu;
- Znanje počinitelja o postojanju takvog napada;
- „Nexus“ između radnji optuženog i ovog napada, to jest, da su zabranjene radnje počinjene kao dio ovog napada.

69. Apelaciono vijeće je u presudi od 31.05.2022. godine našlo da Tužilaštvo nije izvelo dokaze na okolnosti svijesti i znanja optuženih Bratislava Bilbije i Đure Adamovića o postojanju širokog i sistematičnog napada na području opštine Prijedor, kao i da njihove radnje čine dio tog napada za krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkama a), f) i i) KZ BiH. Jednako kao i u prvostepenom postupku, Tužilaštvo nije ni sa izvedenim dokazima u ponovljenom postupku dokazalo postojanje opštih elemenata za krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka k) istog zakona, pa stoga ovo Vijeće u konačnici nalazi da dokazi koji su izvedeni na pretresu nisu pružili dovoljno osnova za zaključak da postoje pravno relevantne činjenice iz činjeničnog opisa predmetnog krivičnog djela iz kojih proizilaze zakonska obilježja istog krivičnog djela, a kojima se utvrđuje krivica optuženih.

70. Nakon detaljne ocjene iskaza svjedoka optužbe, Apelaciono vijeće nalazi da se u konkretnom slučaju radi o izolovanom napadu na zaselak Bukvik, opština Prijedor, u kojem napadu su učestvovali optuženi u mjesecu avgustu 1992. godine, ali da Tužilaštvo nije izvelo dokaze na osnovu kojih bi se moglo cijeliti posjedovanje znanja i svijesti

optuženih o postojanju širokog i sistematičnog napada i da njihove radnje čine dio napada takve vrste, pa shodno tome nije se ni moglo utvrđivati postojanje navedenih elemenata, s obzirom na nedostatak dokaza koji su se odnosili na utvrđivanje postojanja svih propisanih opštih elemenata krivičnog djela zločini protiv čovječnosti.

71. Imajući također u vidu i prirodu odluke koja je u konkretnom slučaju donesena, odnosno, kako nije van svake razumne sumnje dokazano da su optuženi počinili krivično djelo koje im je optužnicom stavljeno na teret, Vijeće se neće detaljnije upuštati u obrazlaganje postojanja opštih elemenata predmetnog krivičnog djela, pa će u nastavku u odnosu na pojedinačne inkriminacije iznijeti svoje nalaze i ocjene u pogledu istih.

V. ARGUMENTACIJA SUDA

A. STANDARDI DOKAZIVANJA

72. Prilikom razmatranja i ocjene dokaza koji su izvedeni na pretresu, Vijeće se rukovodilo osnovnim načelima propisanim u ZKP BiH, Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima i temeljnim slobodama (u daljem tekstu: EKLJP) i uspostavljenom praksom MKSJ, Međunarodnog krivičnog suda za Ruandu (u daljem tekstu: MKSR), Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) i Ustavnog suda Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ustavni sud), a koji će u nastavku biti navedeni.

73. Prije svega, Vijeće je imalo u vidu da je svrha sudskog postupka da se osigura da niko nevin ne bude osuđen, a da se učiniocu krivičnog djela izrekne krivičnopravna sankcija pod uslovima propisanim KZ BiH i u zakonom propisanom postupku (član 2. stav 1. ZKP BiH).

74. U tom smislu, član 3. stav 1. ZKP BiH određuje da se svako smatra nevinim za krivično djelo dok se pravosnažnom presudom ne utvrdi njegova krivica. Procesna pretpostavka nevinosti je tzv. privremena pretpostavka (*praesumptio iuris tantum*) koja vrijedi dok se suprotno ne dokaže. Zbog usvajanja ove pretpostavke, optuženi su oslobođeni tereta dokazivanja svoje nevinosti. Slijedom toga, teret dokazivanja suprotnog od onog što predviđa pretpostavka nevinosti je na tužiocu. Pri tome, pretpostavka nevinosti se odnosi ne samo na krivicu optuženog, već i na sve druge bitne elemente koji stoje u međusobnoj vezi u pojmu krivičnog djela (radnja izvršenja, protivpravnost ili kažnjivost).

75. Navedeno potvrđuju i judikati ESLJP³, prema kojima pretpostavka nevinosti ima, između ostalog, sljedeće posljedice:

- optuženi nije dužan dokazivati svoju nevinost i teret dokazivanja leži na suprotnoj strani, dakle tužiocu; i
- sud mora donijeti oslobađajuću presudu ne samo kad je uvjeren u nevinost optuženog, nego i u situaciji kad o tome postoji razumna sumnja.

76. Jedna od neposrednih posljedica presumpcije nevinosti je izričita zakonska odredba sadržana u članu 3. stav 2. ZKP BiH koja propisuje da će sumnju u pogledu postojanja činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva, sud riješiti na način koji je povoljniji za optuženog.

77. Konkretno, riječ je o načelu *in dubio pro reo*, ili načelu koje je izraz pogodovanja optuženom. Neku činjenicu Sud može na temelju ocjene dokaza smatrati utvrđenom kada se uvjerio u njeno postojanje koje mora proizlaziti iz dokaza izvedenih na glavnom pretresu i kad u tom pogledu postupajuće vijeće nema više nikakvih dvojbi. Pri tome sve činjenice koje su *in peius* (na štetu) optuženog moraju se utvrditi sa apsolutnom sigurnošću. Drugim riječima, moraju se dokazati van razumne sumnje. Ukoliko se to ne postigne uzima se kao da one i ne postoje. Sve činjenice koje su *in favorem* (u korist) optužene osobe uzimaju se kao da postoje i onda i kad su utvrđene samo sa vjerovatnošću. Ako se i nakon savjesne ocjene dokaza „...*pcjedinačno i u vezi sa ostalim dokazima...*“ sumnje ne daju otkloniti, prema normi iz člana 3. stav 2. ZKP BiH, u sumnji sud rješava na način povoljniji za optuženog.

78. Rezultat primjene pravila *in dubio pro reo* uvijek mora biti izricanje presude u korist optuženog, što u slučaju sumnje oko pravno relevantnih činjenica predviđenih materijalnim krivičnim pravom uključuje ne samo blažu kaznu kada je krivica utvrđena, nego i oslobađajuću presudu u slučajevima u kojima glavni pretres nije mogao razjasniti sumnju oko pitanja je li optuženi počinio krivično djelo iz optužbe.

79. U ovom smislu je i odredba člana 284. tačka c) ZKP BiH prema kojoj će se optuženi osloboditi od optužbe „*ako n. je dokazano da je optuženi učinio krivično djelo za koje se*

³ Npr. Saunders protiv Velike Britanije, 1996., Izvještaj 1996-IV, Barbera, Messegue i Jabardo protiv Španije, 1988., Serija A br. 146.

optužuje“, što znači, ne samo u slučajevima u kojima uopće nisu izvedeni dokazi za optužbu, nego i u slučaju kada su dokazi izvedeni, ali su isti nedovoljni da sud, na osnovu njihove ocjene, izvede zaključke o nedvojbenom postojanju činjenica iznesenih u optužbi.

80. U vezi navedenog Vijeće je prilikom ocjene dokaza imalo u vidu i standard dokazivanja „*van razumne sumnje*“ kojeg je ustanovila sudska praksa kao uslov za izricanje osuđujuće presude. Prema općeprihvaćenom stanovištu, dokazi van razumne sumnje su dokazi na osnovu kojih se pouzdano može zaključiti da postoji najveći stepen vjerovatnoće da je optuženi počinio krivično djelo.

81. Vijeće je imalo u vidu i odredbu člana 14. stav 2. ZKP BiH koja propisuje da je Sud dužan razmatrati i cijeniti dokaze koji idu u korist optuženog sa jednakom pažnjom kao i dokaze koji ga terete.

82. Osim toga, Vijeće je razmatralo i cijenilo sve dokaze izvedene na pretresu, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj vezi, u skladu sa članom 281. ZKP BiH, ali će u nastavku presude Vijeće navesti samo one dokaze koji su relevantni za donošenje odluke, te obrazlagati i iznositi zaključke samo o činjenicama koje su od suštinske važnosti za odluku Suda.

83. Vijeće također podsjeća na član 15. ZKP BiH, kojim se rukovalo i u kojem je sadržan jedan od temeljnih principa krivičnog zakonodavstva – princip slobodne ocjene dokaza, koji je ograničen jedino principom zakonitosti dokaza⁴, što znači da je ocjena dokaza oslobođena formalnih pravnih pravila koja bi određivala vrijednost pojedinih dokaza. Ocjena dokaza obuhvata logičku i psihološku ocjenu, te iako ne postoje pravna, ni formalna pravila ocjene, ista je vezana za pravila ljudskog mišljenja i iskustva. Uspostavljajući ovaj princip, zakonodavac je dao neophodnu slobodu sudskoj vlasti i pokazao povjerenje u prosudbenu moć sudija.

⁴ Član 10. ZKP BiH (Zakonitost dokaza): „Sud ne može zasnovati svoju odluku na dokazima pribavljenim povredama ljudskih prava i sloboda propisanih ustavom i međunarodnim ugovorima koje je Bosna i Hercegovina ratifikovala, niti na dokazima koji su pribavljeni bitnim povredama ovog zakona.“

84. Vijeće je imalo u vidu i praksu ESLJP⁵ prema kojoj se sud, iako je obavezan dati razloge za svoju odluku, ne mora detaljno baviti svakim argumentom koji je iznijela neka od strana u postupku.

85. Isto tako, Vijeće je uzelo u obzir stav žalbenog vijeća MKSJ u predmetu *Kvočka i dr.* da je stvar diskrecione ocjene pretresnog vijeća koje će pravne argumente razmotriti. Što se tiče zaključaka o činjenicama, pretresno vijeće je dužno da izvede samo one zaključke o činjenicama koji su od suštinske važnosti za utvrđivanje krivice po određenoj tački optužnice. Nije nužno osvrnati se na svaki iskaz svjedoka ili svaki dokaz u sudskom spisu.⁶

86. Član 6. stav 1. EKLJP nameće obavezu svim sudovima da *“ukažu dovoľjno jasno na osnove na kojima oni zasnivaju svcju odluku”*.⁷ Iako priznaje primat domaćih sudskih organa u davanju ocjene šta je relevantno i prihvatljivo, član 6. stav 1. EKLJP nameće domaćim sudovima obavezu da na odgovarajući način izvrše ispitivanje podnesaka, argumenata i dokaza koje su podnijele strane.⁸ U vezi sa tim, sudovi moraju razmotriti i raščistiti sve značajne nepodudarnosti u iskazima strana u postupku, ukazati da li je neki od osporenih dokaza neprihvatljiv, te ako jeste, po kom osnovu.⁹

87. Prilikom ocjene iskaza saslušanih svjedoka Vijeće je nastojalo sagledati njihovo svjedočenje u cjelini, cijeneći pri tome kako sadržinu samog iskaza, tako i držanje i ponašanje svjedoka tokom davanja iskaza. U tom smislu Vijeće je cijenilo praksu MKSR i stav Žalbenog vijeća zauzet u predmetu *Nahimana i dr.* u kojem Žalbeno vijeće podsjeća da *„pretresno vijeće ima puno diskreciono pravo da odmjeri kcju će težinu i vjerodostojnost pripisati iskazu nekog svjedoka. Pri tome, pretresno vijeće mora uzimati u obzir relevantne faktore u zavisnosti od konkretnog slućajaja, uključujući i ponašanje svjedoka u sudnici, njegovu ulogu u datim događajima, uvjerljivost i jasnoću njegovog iskaza, pitanja da li ima*

⁵ ESLJP, Van der Hurk protiv Holandije, 19. april 1994. godine, par. 61.; ESLJP, Garcia Ruiz v. Spain, No. 30544/96, 21. januara 1999. godine.

⁶ MKSJ, presuda Žalbenog vijeća u predmetu *Kvočka i dr.* (IT-98-30/1-A), paragraf 23-25.

⁷ ESLJP, Georgiadis protiv Grćke, paragraf 606.

⁸ ESLJP, Van de Hurk protiv Nizozemske, paragraf 59.

⁹ ESLJP, Khamidov protiv Rusije, paragraf 173.

*protiviječnosti ili nedosljednosti u njegovim uzastopnim izjavama ili između njegovog svjedočenja i drugih dokaza, te odgovore tog svjedoka tokom unakrsnog ispitivanja.*¹⁰

88. Vijeće je imalo u vidu da pouzdanost iskaza jednog svjedoka zavisi od njegovog poznavanja činjenica, ali na pouzdanost iskaza u velikoj mjeri može uticati protek vremena, nestalnost ljudske percepcije, kao i traumatičnost samog događaja o kome svjedoči. Nedosljednosti u iskazu svjedoka ne znače same po sebi da sudsko vijeće koje postupa razložno to svjedočenje mora odbaciti kao nepouzdanost.¹¹ Slično tome, faktori kao što su vremenski razmak između događaja i svjedočenja, mogući uticaj trećih lica, nepodudarnosti, ili stresne okolnosti u vrijeme događaja ne isključuju automatski mogućnost da se vijeće osloni na takav iskaz. Vijeće je uporedilo činjenice o kojima određeni svjedok svjedoči sa činjenicama koje su utvrđene od strane drugih svjedoka, te materijalnim dokazima kako bi se utvrdilo da li su njegovi navodi potkrijepljeni ili osporeni drugim dokazima u ovom predmetu.

89. Vijeće je prilikom ocjenjivanja dokazne snage iskaza saslušanih svjedoka razmotrilo razlike u iskazima svjedoka datim na pretresu pred Apelacionim vijećem, na glavnom pretresu i u fazi istrage, na koje je ukazivano od strane i optužbe i odbrane. U tom smislu, Vijeće je razlike u izjavama o određenim činjenicama, datim u različito vrijeme i pred različitim organima, kao i pojašnjenja o uzrocima tih razlika datim na pretresu, analiziralo i cijeno za svaki pojedini slučaj konkretno, te u njihovoj povezanosti sa drugim dokazima, a zatim odlučilo o njihovoj vjerodostojnosti.

B. ČINJENIČNO STANJE

90. Predmetnom optužnicom, optuženim Bilbiji i Adamoviću se stavlja na teret da su: *sredinom mjeseca avgusta 1992. godine, Bratislav Bilbija zv. „Bajica“ i Đuro Adamović, zajedno sa NN vojnikom vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine, kasnije Republike Srpske zvani „Brada“, „Rambo ili „Žučo“ u grupi naoružanih vojnika vojske Republike Srpske, po prethodnom dogovoru u ranim jutranjim satima došli u naselje Ljeskare, zaseok Bukvik, općina Prjedor, pred kuću Smaila Kadirića i baraku Sabita Hadžića, gdje su se sklonili civili, žene i djeca iz naselja Ljeskare, te iz istih izveli civile Smajila Kadirića, Neziru Kadirić, malojetnog F. K., Emsuda Kadirića, Mirsada Kadirića, Mirzetu Kadirić, Habibu*

¹⁰ MKSR, presuda Žalbenog vijeća u predmetu Nahimana i dr. (ICTR-99-52-A), paragraf 194.

¹¹ MKSJ, presuda Žalbenog vijeća u predmetu Čelebić, paragraf 485 i 496 – 498.

Kadirić, Dragir,ju Lovrić, malo,jetnog Senadina Muhića, Fatimu Muhić, Emsuda Avdića, Ćamila Ališkovića, zaštićenog svjedoka „A“ kcji je tada bio malo,jetan, Fatimu Ališković i zaštićenog svjedoka C, da bi potom žene i ojecu protivpravno lišili slobode i zaključali u podrum kuće Smajila Kadirića, osim Fatime Ališković kcju su ostavili sa muškarcima, a muškarce Smajila Kadirića, Emsuda Kadirića, Mirsada Kadirića, zaštićenog svjedoka „A“, zaštićenog svjedoka C, Emsuda Avdića i Fatimu Ališković postrojili u vrstu, da bi odmah zatim Đuro Adamović prišao civilu Smajilu Kadiriću sinu Su,je rođen 05.01.1932. godine u Rizvanovićima, općina Pr,jedor, te ga udario čizmom u nogu, u precjelu cjevanice, a zatim zatvorenom šakom po glavi i t,jelu, nakon čega ga je nastavio tući kundakom puške po svim dijelovima t,ijela i kada je Smajil Kadirić izgubio sv,jest i pao na tlo Đuro Adamović ga je s ostalim vcjnicima nastavio udarati nogama po raznim d,jelovima t,ijela, nakon čega je prišao malo,jetnom zaštićenom svjedoku „A“ i zatvorenom šakom ga udario u precjelu čela, nakon čega je zaštićeni svjedok „A“ pao na tlo, te ga nekoliko puta udario nogom po t,ijelu i rekao mu „Vidi kako Srbin tuče“, da bi Bratislav Bilbja zv. „Bajica, se obratio Emsudu Kadiriću sinu Smaila, rođen 20.05.1962. godine u Rizvanovićima, općina Pr,jedor i pitao ga gaje kr,ju oružje, na što mu je Emsud Kadirić odgovorio da ga barem on poznaje i da li se sjeća kad ga je hranio tokom školskih dana, nakon čega je Bratislav Bilbja počeo udarati Emsuda Kadirića zatvorenom šakom po glavi i t,ijelu.

91. Apelaciono vijeće je prilikom odlučivanja imalo u vidu odredbu člana 280. stav 1. ZKP BiH, kojom je propisano da se presuda može odnositi samo na osobu koja je optužena i samo na djelo koje je predmet optužbe sadržane u potvrđenoj optužnici. U tom smislu zakon zahtijeva postojanje subjektivnog i objektivnog identiteta između optužbe i presude.

92. Shodno tome, Apelaciono vijeće je posebno cijenilo pitanje identiteta optuženih Bratislava Bilbije i Đure Adamovića, odnosno dokaze odbrana, kojima je osporavan identitet optuženih i samim tim i počinjenje krivičnog djela od strane istih, te je zaključilo da optuženi nisu uspjeli da ozbiljnije dovedu u pitanje njihovo prisustvo inkriminisanom događaju, a što proizlazi iz izvedenih dokaza. Pri tome je Vijeće sporno pitanje identiteta izvršilaca krivičnog djela, analiziralo i cijenilo kroz iskaze svjedoka koji su precizno navodili njihova imena i prezimena, kao i njihovo prisustvo u vrijeme i na mjestu gdje se inkriminisani događaj desio, prepoznavanje optuženih od strane svjedoka u sudnici, kao i na osnovu drugih materijalnih dokaza i činjenica koje su u iskazima svjedoka i samih

optuženih navedene, a koje su mogle doprinijeti nespornom utvrđenju identiteta optuženih.

93. Dakle, pažljivom ocjenom svih izvedenih dokaza, kako pojedinačno, tako i u njihovoj međusobnoj povezanosti, sporno pitanje identiteta izvršilaca krivičnog djela, analizirano je i cijenjeno kroz fizički izgled počinitelaca krivičnog djela, izgled uniforme i naoružanja koje su nosili, te njihovo prisustvo u vrijeme i na mjestu preduzimanja inkriminiranih radnji, kao i brojne druge faktore koji su bitni za utvrđivanje identiteta optuženih.

94. Prije same analize iskaza svjedoka na navedene okolnosti, bitno je istaći da su određena odstupanja u opisu, stvar subjektivnog doživljaja i posljedica različitog percipiranja svakog pojedinca. Ovo Vijeće cijeni logičnim i očekivanim neka odstupanja u opisu, posebno ako se imaju u vidu traumatične okolnosti u kojima se inkriminirani događaj odvijao, kao i uticaj drugih faktora, kao što su udaljenost, protek vremena od kada se događaj desio, pa samim tim svjedoci određenu osobu različito vide i doživljavaju.

95. Naime, Vijeće je prije svih cijeno iskaz svjedoka „A“, kao očevica predmetnog događaja, sa pretresa pred Apelacionim vijećem, gdje je svjedok izjavio da je čuo: „ ... ovaj... tu je došlo prvo do do do do udara ga vcjnik, ne znam ni ko je, ni šta je, ga je mu Emsud govori, „Nemcj me... Bajica, znamo se“, dok je u zapisniku iz 2005. godine izjavio da su im prišli jedan od vojnika (kapetan prve klase) kojeg su oslovljavali sa kapetane Babiću (proćelav s brkovima) i vojnik po nadimku Đuro i počeli da ga tuku vičući: „Gledaj kako Srbín tuće“. Prema kazivanju svjedoka tada je Emsud Kadirić rekao jednom od vojnika: „Bajica zašto nam ovo radíte, nismo ništa skrivili“.

96. Nadalje, kada je u pitanju identitet optuženog Đure Adamovića, svjedok „A“ je na pretresu izjavio da je čuo kako optuženi kaže: „vidi kako Đuro Srbín udara“. Također je izjavio da je na njemu bila vojna košulja, zavrnutih rukava do lakata, da je bio jak u to vrijeme, srednje građe, te da je poslije čuo da negdje u Ljeskarama živi.

97. Vijeće je cijeno i iskaz svjedoka Naila Crljenkovića, koji je na pretresu pred Apelacionim vijećem izjavio da nije očevidac događaja, ali da je čuo od Adema Borovca da je Đuro, komšija iz Ljeskara: „*imao nož, da je nož bio krvav i tako, šta ja znam, da je eto...*“ Potom je izjavio da su ljudi sa tog područja Kalajevo, Ljeskare zajedno koristili autobusko stajalište, da zna da je Đuro radio u centralnoj radionici u Prijedoru, da je po zanimanju tokar ili metalostrugar, da je bio oženjen, te da mu je poznavao pokojnog oca. Nadalje je izjavio: „*Svratio je u dvorište ovaj Đuro. Znam da je bio ovaj mali Baja sa njim, zvali*

„Mali Baja“, što je on bio mal' mladi od mene i kad smo igrali futbol i... Znam kompletnu porodicu i bili smo jako dobri i... Bio je obučen, bio je u ovcj uniformi. Imao je pušku. A nisam znao lično ni... mislim znao sam malo Baju. Znao sam ono kad je prolazio pr.je..... On je, znam da je... da je mu je ovaj majci ime Ilinka, a dvije sestre su išle sa mnom u školu. Ovaj, zajedno u osnovu školu smo išli. Iz Ljeskara.“

98. Isti svjedok je u zapisniku iz istrage iz 2018. godine izjavio da je u dvorištu svoje kuće zatekao jednu grupu naoružanih srpskih vojnika, među kojima je prepoznao Đuru Adamovića, sina Novaka iz Ljeskara, kojeg je lično poznao iz prijeratnog perioda, da je on bio tokar u centralnoj radionici, a da mu je žena radila u istoj firmi kao i svjedok i da su zajedno putovali. Sa njim je, prema kazivanju svjedoka, bio vojnik kojeg je svjedok od ranije poznao po nadimku „Bajica“, a koji je bio sin Vukić Ilinke, rođene sestre Rade Bilbije, te da je Bajica imao kuću na ulazu u Donju Ljubiju iz pravca Prijedora sa desne strane kod pružnog prelaza na raskrsnici za zaseok Vidrenjak.

99. Nadalje, svjedok Ćamil Ališković je u izjavi iz 1994. godine naveo da je od četnika prepoznao Đuru zv. „Vojvoda“, „Bajicu“ Vasiljevića, Grbić Dragana sina, te da ih je bilo još oko 100 i da ih skoro sve iz viđenja zna, ali da se ne može sjetiti imena. Kako je naveo tukli su jednog po jednog, ali su Emsuda prvog izdvojili iz stroja pošto su se „Bajica“ i Emsud dobro poznavali.

100. Svjedok Adem Borovac je u izjavi iz 1994. godine izjavio: *„meni je lično pod grlo stavljao nož naš dcjučerašnji komš.ja Adamović Đuro sin Novaka iz Ljeskara...“* Također je između ostalih koji su neposredno učestvovali u ovim događajima naveo i Vukića zv. Baja, sina Ilinke iz Ljeskara.

101. Svjedok Fikret Kadirić je u istrazi na zapisnik iz 2009. godine izjavio da je pred njihovu kuću došla jedna grupa naoružanih vojnika, te je s tim u vezi izjavio: *„od prisutnih vcnjnika prepoznao sam lice po nadimku Bajica, poznao sam ga od pr.je rata iz viđenja, bio je iz Ljeskara, kuća mu je bila u blizini pruge, viđao sam ga posl.je rata i lice po nadimku Đurica, srednje visine, imao je krezave predr.je zube, žučkaste kose, tada starosti oko 20-25 godina, takođe je stanovao u Ljeskarama, mislim da mu je kuća bila u blizini partizanskog grob.ja.“* Navedeno je potvrdio svjedočeći i na glavnom pretresu. Tada je izjavio da je prepoznao Bratislava Bilbiju zv. „Bajica“, da mu se majka zove Ilinka i da je iz Ljeskara, te ga je prepoznao u sudnici. Također je potvrdio da poznaje Đuru Adamovića zv. „Đurica“ iz viđenja, da mu ne zna roditelje, ali da zna da je živio blizu partizanskog

groblja u Ljeskarama i prepoznao je to lice u sudnici kao optuženog Đuru Adamovića.

102. Da se optuženi Bratislav Bilbija nalazio ispred kuće Smajila Kadirića, potvrdio je i svjedok Hasan Đuldanić, koji je izjavio na glavnom pretresu da je tog dana „Baja“, sin Radove sestre Ilinke, našao pištolj na polici u kući Smajila Kadirića, te da se tada obratio Emsudu Kadiriću riječima: *„ti reče nema oružja, a mi našli, što je potvrdio i svjedok „C“*, navodeći da je Emsuda odala njegova žena, jer je priznala da Emsud ima pištolj koji je bio u kredencu.

103. Svjedok „C“ je u istrazi na zapisnik iz 2009. godine izjavio da je se ispred kuće Smajila Kadirića u jednom trenutku umiješao jedan kapetan, srednjih godina, koji je rekao: *„Njih ostavi jer su popisani kod Rade Bilbije“*, a da je na to reagovao Adamović Đuro, iz Ljeskara, kojeg je svjedok „C“ poznavao od ranije i da je počeo psovati Rade Bilbiju govoreći: *„Zna li on koga štiti?“*. Na glavnom pretresu je izjavio da je poznavao iz viđenja Đuru Adamovića iz Ljeskara, ali da je bolje znao njegovog oca Novka Adamovića, za kojeg je kazao da je bio dobar čovjek.

104. Svjedok Nail Poljak je također prepoznao „Bajicu“ iz Ljeskara, sestrića Rade Bilbije, pred kućom Muharema Borovca, u SMB uniformi, sa puškom, jer ga je poznavao iz viđenja, te je na glavnom pretresu prepoznao optuženog Bratislava Bilbiju kao „Bajicu“. Prepoznao je i Đuru Adamovića u sudnici, poznavao ga je iz viđenja, misli da mu se otac zvao Novko, izjavio je da je i on bio u uniformi, naoružan puškom.

105. Apelaciono vijeće je iskaze svjedoka koji su svjedočili na okolnost poznavanja i prepoznavanja optuženih, analiziralo i cijenilo kako pojedinačno, tako i u vezi sa ostalim izvedenim dokazima, pri čemu je uzet u obzir stepen poznavanja optuženih i u vezi sa tim poznavanje prilika u kojim su optuženi živjeli, kuda su se kretali, činjenicu da je određeni broj svjedoka iste ili približne dobi optuženim, te i činjenicu da su zaselak Bukvik i naselje Ljeskare sastavni dio iste opštine Prijedor, da se ljudi međusobno viđaju i prepoznaju bez obzira što nisu u porodičnim, prijateljskim ili nekim drugim vezama, te zaključilo da su svjedoci u dovoljnoj mjeri poznavali optužene da bi se sa sigurnošću utvrdio identitet optuženih na osnovu njihovih iskaza. Pri tome je Vijeće cijenilo i prigovore odbrana vezano za nepodudarnosti u iskazima svjedoka vezano za fizički opis optuženih ili njihove porodične prilike, međutim, ukazane nepodudarnosti nisu nužno isključivi pokazatelj za poznavanje i prepoznavanje optuženih, naročito ako se imaju u vidu drugi faktori koji se razmatraju u pogledu identifikacije.

106. I sam optuženi Bratislav Bilbija je u svom svjedočenju na glavnom pretresu izjavio da je sin Ilinke i da je rođen u mjestu Ljeskare, kao i da je živio u domaćinstvu sa majkom i tri sestre, a da je njihov otac preminuo tri mjeseca prije njegovog rođenja. Također je izjavio da se on preziva Bilbija, drugačije od svojih sestara koje se prezivaju Vukić, jer u porodici Bilbija nije bilo muške djece, pa je odlučeno da on nosi djevojačko prezime svoje majke.

107. Pored navedenih iskaza svjedoka, a u cilju identifikacije optuženih i utvrđenja njihovog prisustva inkriminisanom događaju, Apelaciono vijeće je cijenio i dokaze koji ukazuju na njihov status u vrijeme izvršenja krivičnog djela, te je utvrdilo da su bili pripadnici Ljubijskog bataljona VRS. Na tu činjeničnu okolnost svjedočili su i optuženi u svojstvu svjedoka, u korist vlastite odbrane, te su uloženi i materijalni dokazi koji potvrđuju njihovo svojstvo.

108. Tako iz personalnog kartona, matičnog i jediničnog kartona na ime optuženog Bratislava Bilbije proizilazi da je optuženi, u inkriminisanom periodu, pripadao VP 1750 Prijedor, a optuženi Đuro Adamović VP 7362 Prijedor.

109. Svoju pripadnost Lubijskom bataljonu potvrdio je i sam optuženi Bratislav Bilbija, navodeći kako je prije njegovog osnivanja, pripadao TO Ljeskare, a da je, osnivanjem Ljubijskog bataljona krajem juna 1992. godine, za komandanta bataljona postavljen njegov ujak Rade Bilbija, kojem bataljonu je i pristupio i sam optuženi.

110. I optuženi Đuro Adamović je izjavio da je bio u sastavu TO Ljeskare, kao i da nakon formiranja Ljubijskog bataljona prelazi u isti.

111. Svojstvo optuženih u inkriminirano vrijeme, potvrdili su i svjedoci odbrane, Vojislav Gligić i Radovan Grbić. Tako je svjedok Vojislav Gligić naveo da vrlo dobro poznaje optužene i da je sa istima bio zajedno u jedinici, ali i jutro prije kritičnog događaja pred domom u Ljeskarama, gdje su dobili pozivi da se sastanu prije pretresa šume Kurevo. Navedeno je potvrdio i svjedok Radovan Grbić.

112. Pored toga, svjedoci odbrane optuženog Đure Adamovića, Radovan Grbić i Vojislav Gligić, naveli su da su se kritičnog dana, oko osam sati ujutro, okupili ispred doma u naselju Ljeskare, te da su tu bili i Bratislav Bilbija i Đuro Adamović, koje su dobro poznavali od ranije, kao i da su s optuženim Đurom Adamovićem tog dana išli u pretres šume Ketenišće, odnosno zaseoka Bukvik, za koji se navodno sumnjalo da krije tzv.

„zelene beretke“, odnosno pripadnike Armije R BiH.

113. Ovi svjedoci također su izjavili da se optuženi Đuro Adamović u jednom trenutku odvojio od njih dok su stajali na putu prema kući Adema Borovca, jer su prije toga navodno čuli pucanj, pa je optuženi Đuro Adamović rekao da ide vidjeti šta se dešava, dok su svjedoci ostali s još jednim vojnikom, čekajući da se optuženi vrati. Svjedoci su također naveli da je optuženi išao i do kuće Adema Borovca da se pozdravi s Ademom, kojeg je znao od ranije, jer su radili zajedno.

114. Optuženi Bratislav Bilbija i Đuro Adamović, također su potvrdili da su tog dana bili u naselju Bukvik, tvrdeći da u navedenom događaju ni na koji način nisu učestvovali.

115. Imajući u vidu navedene iskaze svjedoka i materijalne dokaze, Vijeće zaključuje van razumne sumnje da su tog dana pred kućom Smajila Kadirića, među vojnicima VRS bili i optuženi Bratislav Bilbija i Đuro Adamović, te da su to jutro organizovano išli u pretres šume Ketenište ili Kalajevo, kako su je nazivali, u kojoj šumi se nalazi i zaselak Bukvik, gdje se predmetni događaj i desio. Također, iz iskaza svjedoka odbrane, ali i samih optuženih, može se zaključiti da su dobro poznavali taj dio Prijedora, s obzirom da su se bez problema kretali i znali gdje se čija kuća nalazi, pa čak i prečicu do svojih kuća, kako su naveli, koja ide pored kuća braće Pavića, za koje su također izjavili da su se tog dana nalazili u grupi vojnika koja je išla u pretres.

116. Nasuprot navedenom, Apelaciono vijeće i pored činjenice da je utvrdilo prisustvo optuženih inkriminisanom događaju, nije moglo van razumne sumnje utvrditi da su optuženi Bilbija i Adamović počinili radnje na način kako su opisane u činjeničnom dijelu optužnice, što je dijelom rezultat određenih razlika u iskazima saslušanih svjedoka, kao i nedosljednosti u iskazima svjedoka, prije svega svjedoka „A“ koji je bio očevidac inkriminiranih radnji, dok su ostali svjedoci iznosili samo određene fragmente predmetnog događaja, a neki su svjedočili samo na osnovu onoga što su čuli od drugih. U tom smislu svjedok Smajo Kadirić, sin oštećenog Smajila Kadirića, koji je živio u Prijedoru, svoja saznanja ima od majke i snahe. Nadalje, svjedok Enes Poljak je za predmetni događaj čuo od Ćamila Ališkovića, svjedok S.B je čuo od oca i Ćamila Ališkovića, svjedokinja S.Č. je čula od Kadirića, svjedok Nail Poljak od Adema Borovca, te svjedok Zekija Borovac također od Adema Borovca i od Tonke-Antonije.

117. Navedeno je bitno iz razloga što presuda i optužba moraju imati za svoju osnovu ne samo identičan događaj iz prošlosti, već presuda ne smije izaći iz granica opisa tog

događaja kako ga je dala optužba. Dakle, objektivni identitet optužbe ustvari predstavlja događaj o kojem se sudi i o njemu mora postojati istovjetnost između činjeničnog opisa iz optužbe i presude koja je na temelju njega donesena.

118. Imajući u vidu naprijed navedene standarde dokazivanja, Apelaciono vijeće nije našlo svjedočenje svjedoka „A“ kao očevica događaja kao i samog oštećenog, dovoljno pouzdanim i vjerodostojnim, jer u njegovim iskazima nalazi razlike koje su nedopustive, a njegovo svjedočenje nije bilo potvrđeno drugim izvedenim dokazima ili je sa istima bilo u saglasnosti u manjem dijelu, što je nedovoljno za donošenje presude kojom se krivica optuženih treba utvrditi isključujući svaku razumnu sumnju.

119. Naime, najbitnije nepodudarnosti se ogledaju u tome da svjedok „A“ u pogledu inkriminacija koje se stavljaju na teret optuženom Đuri Adamoviću u svom svjedočenju pred Apelacionim vijećem navodi da je optuženi Bilbija udarao Smajila Kadirića, što se optužnicom stavlja na teret optuženom Adamoviću, dok u zapisniku iz istrage (iz 2005. godine), svjedok „A“ uopšte ne spominje taj dio događaja. Na pretresu pred Apelacionim vijećem, tokom unakrsnog ispitivanja, na pitanje da li je vidio Đuru Adamovića kada je udarao Smajila Kadirića i je li ga uopšte udarao, svjedok „A“ je odgovorio: *„U tom momentu, znači ja sam rekao, svak pojedinačno kako je naišao, udaro je. Vjerovatno da je i on tu“*. Stoga, Apelaciono vijeće nije moglo sa sigurnošću na osnovu iskaza ovog svjedoka zaključiti da je Đuro Adamović počinio krivično djelo na način opisan u optužnici, a pogotovo kada nije bilo drugih iskaza svjedoka koji u cjelini opisuju događaj, s obzirom da su pojedini svjedoci samo fragmentarno opisivali kritični događaj.

120. U tom smislu svjedok Kadirić Fikret, koji je isticao da je od ranije poznavao optuženog Đuru Adamovića, na pretresu je izjavio da je „Đurica“ izvadio nož tj. bajonet i da je njegovom ocu Smajilu držao bajonet ispod vrata, te da je prethodno opsovao njegovog oca Smajila što je sjedio, a što je suprotno njegovom iskazu datom u istrazi 2008. godine kada je naveo da je jedan vojnik, ne navodeći ime optuženog, držao nož ispod vrata Smajilu i naređivao mu da ustane. U unakrsnom ispitivanju na pitanje zašto u istrazi nije imenovao vojnika koji je njegovom ocu držao nož ispod grla, svjedok Kadirić je rekao: *„Ne znam ni ja“*. Također, svjedok Fikret Kadirić je na pretresu izjavio da je tom prilikom sa njim bio i svjedok „A“ koji u svom iskazu nije potvrdio navode istog vezano za sporni događaj, stim da je svjedok „C“ na pretresu naveo da nije vidio ko sve tuče Smajila Kadirića, ali da je tu bio i optuženi Đuro.

121. Kada je u pitanju dio inkriminacije za optuženog Đuru Adamovića u pogledu nanošenja povreda svjedoku „A“, svjedok „A“ je u svom iskazu iz istrage samo spomenuo da su ga kapetan Babić i vojnik Đuro tukli i vikali: „*Gledaj kako Srbin tuče*“, a na pretresu pred Apelacionim vijećem je izjavio da ga je udarao Đuro i govorio „*Vidi kako Đuro Srbin udara*“, i to šakama, pa potom kada padne nogom, čizmom. Ovakve navode svjedoka „A“ niko od ostalih saslušanih svjedoka nije potvrdio, a svjedoci koji su kritičnog dana bili zajedno sa svjedokom „A“, kao i svjedoci koji su ga kasnije vidjeli na konjskoj zaprezi nisu naveli da je svjedok „A“ imao bilo kakve povrede na tijelu, niti da im se svjedok „A“ požalio da je zadobio kritičnog dana udarce od bilo koga, pa i od optuženog Đure. Pri tome nesporno je utvrđeno da je svjedok „A“ u kritično vrijeme bio agažovan od strane pripadnika VRS da zaprežnim kolima od kuće Smajila Kadirića odveze stvari do mjesta Ljeskare, a što su vidjeli i potvrdili mnogi svjedoci u toku postupka, te da je prethodno kod kuće Smajila Kadirića istovarao pšenicu. Apelaciono vijeće iz navedenih razloga, a u nedostatku drugih svjedoka koji bi potvrdili svjedočenje svjedoka „A“, ili barem stanje u kojem se on nalazio u vrijeme inkriminisanog događaja, a da bi se mogao utvrditi makar okvirno stepen nanesenih povreda, istom nije moglo u cijelosti pokloniti vjeru i izvesti zaključak da je optužba u tom dijelu dokazana van razumne sumnje.

122. Nadalje, kada je u pitanju inkriminacija koja se optuženom Bratislavu Bilbiji stavlja na teret, vezano za oštećenog Emsuda Kadirića, svjedok „A“ je u istrazi samo naveo da je „*Emsud Kadirić rekao jednom od vojnika, Bajica zašto nam ovo radite, nismo ništa skrivili?*“, dakle ne navodi šta tačno radi optuženi Bilbija zvani „Bajica“, i nema opisa njegove radnje izvršenja prema oštećenom. Na pretresu pred Apelacionim vijećem, svjedok „A“ je izjavio da je Emsud kazao: „*Nemcj me Bajica, znamo se, nemcj me tući*“, te je na unakrsno pitanje da li je dobro vidio udaranje Emsuda Kadirića odgovorio: „*Znači bilo je tu, sporadično, kako kcji naiđe, tako i udari. Eto. Znači tu je i Đuro i Bajica, kad već imaju, znači spomiraju i oni su isto tu, znači tako udarali*“.

123. Ostali svjedoci koji su se našli na licu mjesta nisu naveli da su vidjeli ko i kako tuče oštećenog Emsuda Kadirića, a to nije vidio ni Kadirić Fikret brat oštećenog Emsuda, koji je naveo da se Emsud nalazio iza jedne kuće i da nije mogao vidjeti kada su ga tukli, već je jedino čuo jauke i poslije toga vidio povrede na njegovoj glavi. Svjedok „C“ je jednako u istrazi i na glavnom pretresu izjavio da nije mogao i nije smio sve to gledati i da je okrenuo glavu.

124. Dakle, Apelaciono vijeće je u nedostatku kvalitetnih dokaza po njihovoj

sadržini i konzistentnosti i u ovom slučaju primijenilo princip *in dubio pro reo*, jer nije bilo u mogućnosti na osnovu ponuđenih dokaza van svake razumne sumnje utvrditi da se predmetni događaj desio na način kako je opisan u optužnici, odnosno Vijeće nije moglo utvrditi da je optuženi Bratislav Bilbija kriv za druga nečovječna djela slične prirode, učinjena u namjeri nanošenja velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja prema oštećenom Emsudu Kadiriću.

125. Iz naprijed navedenog proizilazi da Tužilaštvo nije dokazalo radnje izvršenja krivičnog djela optuženih Bratislava Bilbije i Đure Adamovića onako kako su navedene u predmetnoj optužnici, pa samim tim ni doprinos optuženih u *nanošenju velike patnje ili ozbiljne fizičke ili psihičke povrede ili narušenja zdravlja* oštećenim, stoga, bez obzira što nisu dokazani svi opšti elementi bića krivičnog djela zločini protiv čovječnosti, ovo Vijeće radnje optuženih nije moglo podvesti ni pod drugu zakonsku odredbu iz istog spektra krivičnih djela, iako zakon pruža takvu mogućnost, s obzirom da sud nije vezan za pravnu ocjenu krivičnog djela iz optužnice.

126. Na kraju je bitno napomenuti da je zakonska obaveza suda da optužbu riješi u cjelini, pod čim se podrazumjeva da svojom presudom obuhvati sve optužene i sva djela iz potvrđene, odnosno na glavnom pretresu izmijenjene optužnice. Primjena takvog objektivnog kriterijuma je potpuno razumljiva, jer je presuđena stvar samo ono što je navedeno u izreci presude, i samo to obavezuje.

127. Slijedom navedenog, Apelaciono vijeće je optužene Bratislava Bilbiju i Đuru Adamovića, primjenom odredbe člana 284. tačka c) ZKP BiH, oslobodilo od optužbe za krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkom k), sve u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 29. KZ BiH, te je na taj način u cijelosti riješio predmet optužbe prema optuženim.

1. Zaključak

128. Činjenice, na kojima se zasniva sudska odluka, moraju biti utvrđene istinito, onako kako su se dogodile. Mora se pronaći pravi krivac i samo on kazniti, odnosno mora se utvrditi puna i prava istina o krivičnom djelu i krivcu. Zbog toga u krivičnom postupku postoji opravdan zahtjev za dobijanje istine o činjenicama u najpotpunijoj mogućoj mjeri.

129. Imajući u vidu navedeno, Apelaciono vijeće je sa dužnom pažnjom saslušalo sve

argumente stranaka i branilaca i razmotrilo izvedene dokaze, ali u nedostatku kvalitetnih dokaza, a imajući u vidu pravilo *in dubio pro reo*, odnosno da neku činjenicu sud može na temelju ocjene dokaza smatrati utvrđenom kada se na pretresu uvjerio u njeno postojanje i kad u tom pogledu nema više dvojbi, te da pri tome sve činjenice koje su na štetu optuženog moraju se sa sigurnošću utvrditi, tj. dokazati, a ako se to ne postigne uzima se kao da one i ne postoje, dok se sve činjenice koje su u korist optužene osobe, uzimaju kao da postoje i onda i kad su utvrđene sa vjerovatnošću, to samim tim Sud nije našao dokazanim da su optuženi Bratislav Bilbija i Đuro Adamović isključujući svaku razumnu sumnju, počinili krivično djelo Zločini protiv čovječnosti iz člana 172. stav 1. tačka h), u vezi sa tačkom k), sve u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 29. KZ BiH, te ih je oslobodilo od optužbe na osnovu odredbe člana 284. tačka c) ZKP BiH.

VI. ODLUKA O TROŠKOVIMA

130. Odredba člana 189. stav 1. ZKP BiH propisuje:

„Kad se obustavi krivični postupak ili kad se donese presuda kcjom se optuženi oslobađa optužbe ili kcjom se optužba odbija, izreći će se u iješerju, odnosno presudi da troškovi krivičnog postupka iz člana 185. stava 2. tačke a. do f. ovog zakona, kao i nužni izdaci optuženog i nužni izdaci i nagrada braniteija padaju na teret budžetskih sredstava, osim u slučajevima određenim u stavu 2. ovog člana“.

131. Kako troškovi postupka u slučaju oslobađajuće presude padaju na teret budžetskih sredstava, to je Apelaciono vijeće optužene Bratislava Bilbiju i Đuru Adamovića oslobodilo te obaveze u cijelosti, shodno navedenoj odredbi.

VII. ODLUKA O IMOVINSKOPRAVNOM ZAHTJEVU

132. Član 198. stav 3. ZKP BiH glasi:

„Kad Sud donese presudu kcjom se optuženi oslobađa optužbe ili kcjom se optužba odbija ili kad iješerjem obustavi krivični postupak, uputit će oštećenog da imovinskopravni zahtjev može ostvarivati u parničnom postupku“.

133. Na osnovu navedene zakonske odredbe, Apelaciono vijeće je oštećene sa imovinskopravnim zahtjevom uputilo na parnicu, s obzirom da je donesena oslobađajuća presuda u odnosu na optužene Bratislava Bilbiju i Đuru Adamovića.

134. Iz naprijed navedenih razloga, Apelaciono vijeće je odlučilo kao u izreci presude.

ZAPISNIČAR
Pravna savjetnica

Neira Tatlić

PREDSJEDNIK VIJEĆA
SUDIJA

Staniša Gluhajić

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.

***ANEKS (POPIS MATERIJALNIH DOKAZA)**

a) Dokazi Tužilaštva BiH

T-1	Zapisnik o saslušanju svjedoka Muharema Borovca, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-06/1-04-1-648/18 od 12.06.2018. godine;
T-2	Zapisnik o saslušanju svjedoka Suada Borovca, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-04/2-04-2-46/09 od 16.01.2009. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Suada Borovca, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-06/1-04-1-580/18 od 31.05.2018. godine
T-3	Zapisnik o saslušanju svjedoka Samke Čaušević, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-06/1-04-1-693/18 od 27.06.2018. godine
T-4	Izdvojen iz spisa
T-5	Zapisnik o saslušanju svjedoka Senadina Čauševića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-06/1-04-1-233/18 od 14.03.2018. godine
T-6	Zapisnik o saslušanju svjedoka C, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-04/2-04-2-492/09 od 21.05.2009. godine
T-7	Izdvojen iz spisa.
T-8	Izvod iz MKU za lice Fehim Crljenković, Grad Prijedor, broj 04-202-1-515/20 od 28.01.2020. godine
T-9	Izvod iz MKR za lice Draginja Lovrić, Grad Prijedor, broj 04-200-1-1503/20, od 28.01.2020. godine
T-10	Izvod iz MKU za lice Ćamil Ališković, Grad Prijedor, broj 04-202-1-516/20, od 08.01.2020. godine
T-11	Zapisnik o saslušanju svjedoka Adema Borovca, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-12/3-04-2-106/08 od 09.12.2018. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka Adema Borovca, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-06/1-04-1-405/18, od 08.05.2020. godine; Izvod iz MKU za lice Adem Borovac, Grad Prijedor, broj 04-202-1-901/20, od 17.02.2020. godine;

T-12	Akt Instituta za nestale osobe BiH, broj 03/1-40-2-503/18 od 27.03.2018. godine
T-13	Zapisnik o prepoznavanju leša Mirsada Kadirića, MUP Unsko-sanskog kantona, PU-3 Sanski Most, broj 05-6/03-387/2005 od 17.06.2005. godine
T-14	Zapisnik o prepoznavanju leša Emsuda Kadirića, MUP Unsko-sanskog kantona, od 20.10.1998. godine
T-15	Zapisnik o prepoznavanju leša Smaila Kadirića, MUP Unsko-sanskog kantona, od 20.10.1998. godine
T-16	Obdukциони zapisnik za lice Smail Kadirić, Kantonalna bolnica „Dr. Irfan Ljubijankić“ Bihać, broj Kri-61/98 od 10.10.1998. godine
T-17	Potvrda o smrti za lice Mirsad Kadirić od 23.06.2005. godine
T-18	Zapisnik o uviđaju, MUP Unsko-sanskog kantona, broj 05-1/03-1-1273/04 od 09.12.2004. godine
T-19	Izvod iz MKU za lice Smajil Kadirić, Grad Prijedor, broj 04-202-1-1736/18 od 27.03.2018. godine
T-20	Izvod iz MKU za lice Emsud Kadirić, Grad Prijedor, broj 04-202-1-1737/18 od 27.03.2018. godine
T-21	Izvod iz MKU za lice Mirsad Kadirić, Grad Prijedor, broj 04-202-4-48/18 od 27.03.2018. godine
T-22	Izvod iz MKU za lice Senadin Muhić, Grad Prijedor, broj 04-202-1-1738/18 od 27.03.2018. godine
T-23	Izvod iz MKU za lice Emsud Avdić, Grad Prijedor, broj 04-202-1-1739/18 od 27.03.2018. godine
T-24	Izvod iz MKU za lice Emsud Kadirić, Grad Prijedor, broj 04-202-1-10597/2009 od 23.12.2009. godine
T-25	Izvod iz MKU za lice Smajil Kadirić, Grad Prijedor, broj 04-202-1-10596/2009 od 23.12.2009. godine
T-26	Izvod iz MKU za lice Emsud Avdić, Grad Prijedor, broj 04-202-1-2021/2010 od 29.03.2010. godine
T-27	Izvod iz MKU za lice Mirsad Kadirić, Grad Prijedor, broj 04-202-1-2022/2010 od 29.03.2010. godine
T-28	Izvod iz MKU za lice Senadin Muhić, Grad Prijedor, broj 04-202-5-126/2010 od 30.03.2010. godine

T-29	<p>Akt Odjeljenja za boračko-invalidsku zaštitu Gradske uprave Prijedor, broj 03-09/18 od 26.03.2018. godine, sa matičnim i jediničnim kartonima za lica Ranko Babić, Bratislav Bilbija i Đuro Adamović;</p> <p><i>Napomena:</i></p> <p><i>Prilikom popisa dokaza utvrđeno da je uloženo za Ranka Babića dva personalna kartona- obrazac pers-7</i></p> <p><i>Za Bratislava Bilb.ju: personalni karton obrazac pers-7; matični karton Vob-2 i jedinični karton Vob-3</i></p> <p><i>Za Đuru Adamovića matični i jedinični karton.</i></p> <p><i>Na zapisnik na ročištu 01.10.2020. godine tužitelj precizirao: za Bratislava Bilb.ju i Đuru Adamovića ulažu se matični i jedinični kartoni i obrasci Vob 8, za Ranka Babića se ulažu matični i jedinični kartoni. Za Babića samo jedan, a za Adamovića i Đurića su obrasci matični jedinični kartoni i Vob 8.</i></p>
T-30	<p>Akt Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite Republike Srpske, broj 16-03/3.2-1-835-584/18 od 20.04.2018. godine sa priložima izvodi iz VOB-8 za lica Ranko Babić, Bratislav Bilbija i Đuro Adamović</p>
T-31	<p>Akt MUP-a RS, PU Prijedor, broj 18-04/1-230.4-RP-638/18 od 27.11.2018. godine sa priložima kartoni ličnih karata za lica Ranko Babić i Đuro Adamović</p>
T-32	<p>Izvod iz kaznene evidencije za lica Ranko Babić, Bratislav Bilbija i Đuro Adamović, MUP RS, PU Prijedor, broj I-18-02/1-6/18 od 23.05.2018. godine</p>

b) Dokazi odbrane optuženog Ranka Babića

O1 - 1	Zapisnik o saslušanju svjedoka E, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17 – 04/2 – 04 – 2 – 44/09 od 15.01.2009. godine;
O1 - 2	Nalaz i mišljenje (izvještaj) vještaka vojne struke Mladena Marinkovića, novembar 2020. godine, sa priložima: Savezni sekretarijat za narodbu odbranu, Pravilo bataljon (pješađijski, motorizovani, brdski, planinski, partizanski i mornaričke pešađije) 1988. godina; Savezni sekretarijat za narodbu odbranu, Pravilo oklopna i mehanizovana brigada, Vojnoizdavački zavod, Beograd 1976. godine; Savezni sekretarijat za narodbu odbranu, Pravilo o mobilizaciji oružanih snaga SFRJ; 1985. godine; mapa Grad Prijedor, teritorijalna organizacija mjesnih zajednica; mapa naseljena mjesta Grada Prijedora

c) Dokazi odbrane optuženog Bratislava Bilbije

O2-1	Zapisnik o saslušanju svjedoka Sanite Borovac, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-06/1-04-1-459/18 od 16.05.2018. godine
O2-2	Zapisnik o saslušanju svjedoka Fikreta Kadirića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 17-04/2-04-2-45/09 od 15.01.2009. godine
O2-3	Zapisnik o saslušanju svjedoka Naila Crljenkovića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-06/1-04-1-325/18 od 09.04.2018. godine
O2-4	Zapisnik o saslušanju svjedoka Smaje Kadirića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-06/1-04-1-326/18 od 11.04.2018. godine
O2-5	Zapisnik o saslušanju svjedoka A, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 14-4 od 12.07.2005. godine;
O2-6	Izdvojen iz spisa.
O2-7	Zapisnik o saslušanju svjedoka Naila Poljaka, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-06/1-04-1-581/18 od 01.06.2018. godine

O2-8	<p>Zapisnik o saslušanju svjedoka E, Općinski sud Sanski Most, broj 75/2000.g. od 17.02.2000. godine;</p> <p>Izjava svjedoka E, MUP RS, Centar službi bezbjednosti Banja Luka sa sjedištem u Travniku, broj 02–014/93 od 03.03.1993. godine;</p> <p>Izjava svjedoka E, Sekretarijat za društvene djelatnosti Opšte uprave opštine Prijedor broj 9, od 11.02.1994. godine</p>
O2-9	<p>Zapisnik o saslušanju Mesuda Čauševića, CSB Zenica SJB Travnik, broj 02-041 od 11.01.1993. godine</p> <p>Izvod iz MKU za lice Mesud Čaušević, Grad Prijedor, broj 04-202-624/20 od 04.09.2020. godine</p>
O2/10	<p>Zapisnik o saslušanju svjedoka Adema Borovca, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj 16-06/1-04-159/17 od 08.02.2017. godine</p> <p>Izvod iz MKU za lice Adem Borovac, Grad Prijedor, broj 04-2020-650/20 od 14.09.2020. godine</p>
O2/11	Izvod iz MKV za lica Bahrudin Džamdžić i Nurfeta Ališković, Grad Prijedor, broj 04-201-751/20 od 04.09.2020. godine
O2/12	Izvod iz MKR za lice Nurfeta Džamdžić, Grad Prijedor, broj 04-200-3558/20 od 14.09.2020. godine
O2/13	Otpusna lista za Nenada Vasiljevića, Kliničko-medicinski centar Banja Luka od 05.08.1992. godine
O2/14	Kontrolni nalaz i mišljenja za Nenada Vasiljevića od 14.08.1992. godine i 16.09.1992. godine
O2/15	Pregled angažovanih vozila po vrsti, reg. broju i zaduženim vozačima, Srpska Teritorijalna odbrana opštine Prijedor, Reonski štab Ljubija, broj 36/92 od 16.06.1992. godine
O2/16	Državna agencija za istrage i zaštitu, Regionalna kancelarija Banja Luka, Službena zabilješka, broj 16-11/3-1-04-2-sz-202/14 od 10.07.2014. godine
O2/17	Direktiva Štaba TO Republike BiH od 23.04.1992. godine
O2/18	Naredba Ministarstva za narodnu odbranu Republike BiH, broj 02/145-1 od 29.04.1992. godine

O2/19	Depeša MUP-a Republike BiH, broj 10-70 od 29.04.1992. godine
O2/20	Depeša SJB Prijedor, broj 11-12-1873 od 30.04.1992. godine
O2/21	Naredba Opštinskog štaba TO Prijedor, broj 1-1/1-92 od 21.05.1992. godine sa prilogima Vojni izvještaj sačinjen 17.11.1993. godine u Ambasadi Republike BiH u Zagrebu i Potvrda UNHCR zagreb za lice Jusuf Ramić od 02.09.1993. godine
O2/22	Krivična prijava, SJB Prijedor, broj 11-12/02 od 03.06.1992. godine
O2/23	Depeša SJB Prijedor, broj 11-12-01-1-1975 od 18.05.1992. godine
O2/24	SJB Prijedor, Spisak lica koja su učestvovala u napadu na Prijedor dana 30.05.1992. godine
O2/25	SJB Prijedor, Potvrda o privremenom oduzimanju vatrenog oružja od lica Nedeljko Komljenović, od 01.06.1992. godine
O2/26	SJB Prijedor, Potvrda o privremenom oduzimanju vatrenog oružja od lica Ognjen Šolaja, od 01.06.1992. godine
O2/27	TO Prijedor, Zapisnik o uskladištenju zaplijenjenog naoružanja od 29.05.1992. godine
O2/28	Rješenje Općinskog suda u Sanskom Mostu, broj R-329/98 od 18.06.1998. godine
O2/29	SJB Prijedor, Spisak poginulih boraca, broj 11-12 od 22.06.1992. godine
O2/30	Vojna pošta Prijedor, Uvjerenje za lice Radovan Milojica, broj 71-49 od 30.07.1992. godine
O2/31	Izvod iz MKU za lice Radovan Milojica, Grad Prijedor, broj 04-202-808/17 od 26.10.2017. godine
O2/32	Vojna pošta Prijedor, Uvjerenje za lice Rade Lukić, broj 71-50 od 30.07.1992. godine
O2/33	Ministarstvo rada i boračko – invalidske zaštite Republike Srpske, Uvjerenje za lice Rade Lukić, broj 16-03/5-4-835-1834/2009 od 26.03.2014. godine
O2/34	Izvod iz "Kozarskog vjesnika" Prijedor od 28.05.1993. godine
O2/35	Etnička karta općine Prijedor prema popisu stanovništva iz 1991. godine
O2/36	TO Prijedor, Komanda Rejonskog štaba Ljeskare, Naredba broj 2 od 30.05.1992. godine
O2/37	TO Prijedor, Komanda Rejonskog štaba Ljeskare, Naredba broj 10 od 30.05.1992. godine

O2/38	Izvod iz MKU za lice Milorad Bilbija, Grad Prijedor, broj 04-202-797/17 od 25.10.2017. godine
O2/39	Kopija lične karte Milorada Bilbije, reg. broj 1674/90 od 05.03.1990. godine
O2/40	Naredba komandanta Glavnog štaba Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine od 16.06.1992. godine
O2/41	Naredba komandanta Glavnog štaba Vojske Srpske Republike Bosne i Hercegovine, broj 30/18-17 od 16.06.1992. godine
O2/42	Vojna pošta Prijedor, Motorizovana brigada Srpske vojske, Šesti bataljon, Prijedlog komandanta Milorada Bilbije, broj 95/92 od 06.07.1992. godine
O2/43	Vojna pošta Banja Luka, Naredba komandanta Momira Talića, broj 1-63/II od 28.05.1992. godine
O2/44	Izvod iz MKU za lice Mirko Daljević, Grad Prijedor, broj 04-202-803/17 od 26.10.2017. godine
O2/45	Izvod iz MKU za lice Zoran Joškić, Grad Prijedor, broj 04-202-804/17 od 26.10.2017. godine
O2/46	SJB Prijedor, Potvrda za lice Borislav Žujić, broj 1-12/9-92, august 1992. godine
O2/47	Izvod iz MKU za za lice Borislav Žujić, Opština Prijedor, broj 04-202-806/17 od 26.10.2017. godine
O2/48	Vojna pošta Prijedor, Uvjerenje za lice Zoran Radulović, broj 716-20/99, od 09.09.1992. godine
O2/49	Izvod iz MKU za lice Zoran Radulović, Grad Prijedor, broj 04-202-807/17 od 26.10.2017. godine
O2/50	Reonski štab Ljubija, Spisak ranjenih boraca, broj 263/92 od 23.09.1992. godine
O2/51	Rješenje Opštinskog sekretarijata odbrane, Opština Prijedor, privremeno sjedište u Zenici, broj 03-508/95 od 01.09.1995. godine
O2/52	Rješenje Opštinskog sekretarijata odbrane, Opština Prijedor, privremeno sjedište u Zenici, broj 03-507/95 od 01.09.1995. godine
O2/53	Rješenje Opštinskog sekretarijata odbrane, Opština Prijedor, privremeno sjedište u Zenici, broj 03-88/94 od 20.03.1994. godine
O2/54	Rješenje Ministarstva odbrane Federacije BiH, Uprava za odbranu Bihać, Odjeljenje odbrane u Sanskom Mostu, broj 47-15-01-0163-87-1/98 od 23.08.1998. godine

O2/55	Rješenje Ministarstva odbrane Federacije BiH, Sekretarijat odbrane Bihać, Odjeljenje odbrane u Sanskom Mostu, broj 47-15-01-0163-149/98 od 28.08.1998. godine
O2/56	Rješenje Ministarstva odbrane Federacije BiH, Sekretarijat odbrane Bihać, Odjeljenje odbrane u Sanskom Mostu, broj 47-15-01-0163-156/98 od 26.08.1998. godine
O2/57	Rješenje Ministarstva odbrane Federacije BiH, Sekretarijat odbrane Bihać, Odjeljenje odbrane u Sanskom Mostu, broj 47-15-01-0163-83/98 od 07.09.1998. godine
O2/58	Ustroj (šema) 43. prijedorske motorizovane brigade
O2/59	Državna agencija za istrage i zaštitu, Službena zabilješka, broj 16-06/1-04-1-389/17 od 24.02.2017. godine
O2/60	„Spisak ljudstva“
O2/61	Okružni sud u Prijedoru, Zapisnik o glavnom pretresu, broj 16 0 K 000202 18 K od 13.03.2019. godine
O2/62	Izjava Bratislava Bilbije o zajedničkom domaćinstvu od 10.09.2020. godine
O2/63	Izvod iz MKR za lice Dejana Bilbija, Grad Prijedor, broj 04-200-1-13706/20 od 10.09.2020. godine
O2/64	Izvod iz MKR za lice Milorad Bilbija, Grad Prijedor, broj 04-200-1-13707/20 od 10.09.2020. godine
O2/65	JU "Mašinska škola" Prijedor, Uvjerenje o pohađanju redovne nastave za lice Dejana Bilbija, broj 111/20 od 10.09.2020. godine
O2/66	JU "Elektrotehnička škola" Prijedor, Uvjerenje o pohađanju redovne nastave za lice Milorad Bilbija, broj 170/20 od 10.09.2020. godine
O2/67	"AcelorMittal Prijedor" d.o.o Prijedor, Uvjerenje za lice Bratislav Bilbija, od 10.09.2020. godine
O2/68	"AcelorMittal Prijedor" d.o.o Prijedor, Uvjerenje za lice Bratislav Bilbija, broj 43/20 od 10.09.2020. godine
O2/69	Republička uprava za geodetske i imovinsko-prave poslove, Područna jedinica Prijedor, Uvjerenje o posjedu, broj 21.35-952.1-4-956/2020 od 10.09.2020. godine
O2/70	Ugovor o otkupu stana na otplatu sa prilogom Lista za obračun otkupne cijene stana

O2/71	Odjeljenje za boračko-invalidsku zaštitu Prijedor, Rješenje, broj 03-560-792/09 od 30.12.2009. godine
O2/72	Odjeljenje za boračko-invalidsku zaštitu Prijedor, Uvjerenje za lice Bratislav Bilbija, broj 03-560-1-509/20 od 11.09.2020. godine
O2/73	Odjeljenje za boračko-invalidsku zaštitu Prijedor, Uvjerenje za lice Bratislav Bilbija, broj 03-835-1-_sl_/20 od 11.09.2020. godine
O2/74	Regionalni medicinski centar "23. avgust" Doboju, Otpusna lista za Bratislava Bilbiju od 15.12.1992. godine
O2/75	Vojno-medicinski centar Banja Luka, otpusna lista za Bratislava Bilbiju, broj 2572 od 22.12.1992. godine
O2/76	Univerzitetski klinički centar Beograd, Otpusna lista sa epikrizom za Bratislava Bilbiju od 15.09.1993. godine
O2/77	Specijalna bolnica za neurološka oboljenja i posttraumatska stanja "Dr Borivoje Gnjatić", Otpusna lista sa epikrizom za Bratislava Bilbiju od 16.08.1996. godine
O2/78	Odjeljenje za boračko-invalidsku zaštitu Prijedor, Uvjerenje za lice Mitar Radočaj, broj 03-835-1-377/20 od 12.11.2020. godine
O2/79	Odjeljenje za boračko-invalidsku zaštitu Prijedor, Uvjerenje za lice Bratislav Bilbija, broj 03-835-1-376/20 od 12.11.2020. godine
O2/80	Personalni vojni karton Bratislava Bilbije
O2/81	Izvod iz MKU za lice Džamdžić Bahrudin, Općina Sanski Most, broj 05-10-3-3512/2020 godine

d) Dokazi odbrane optuženog Đure Adamovića

O3-1	Izvod iz MKV za lica Đuro Adamović i Draginja Goronja, Grad Prijedor, broj 04-201-1-3524/20 od 09.09.2020. godine
O3-2	Izvod iz MKR za lice Siniša Adamović, Grad Prijedor, broj 04-201-1-13617/20 od 09.09.2020. godine
O3-3	Izvod iz MKR za lice Sanja Božičić, Grad Prijedor, broj 04-201-1-13618/20 od 09.09.2020. godine
O3-4	Izjava Đure Adamovića o zajedničkom domaćinstvu od 09.09.2020. godine
O3-5	Izvod iz MKV za lica Siniša Adamović i Sanela Aranut, Grad Prijedor, broj 04-201-1-3525/20 od 09.09.2020. godine

O3-6	Republika Srpska, Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove Banja Luka, Područna jedinica Prijedor, Posjedovni list, broj 622/1 od 10.09.2020. godine
O3-7	Uvjerenje Odjeljenja za boračko-invalidsku zaštitu Gradske uprave Prijedor, broj 03-832-1-298/20 od 09.09.2020. godine
O3-8	Vojna knjižica za lice Đuro Adamović, SRFJ, broj 54195 od 27.03.1971. godine

e) Dokazi Suda

DS-1	CD - video snimak obilaska lica mjesta od 07.10.2019. godine
-------------	--